

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับ
การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3
โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกการพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ.2552

**Relationships between Adversity Quotient and Authoritative Type of
Kindergarten III Parents in Mueang District, Chanthaburi Province**

Mrs. Umapron Onlamai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Home Economics in Family and Social Development

School of Human Ecology

Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรม
เลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

ชื่อและนามสกุล นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย

วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม

สาขาวิชา มนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์อำไพรัตน์ อักษรพรหม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ชาติไทย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วันทนี วาสิกะสิน)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อำไพรัตน์ อักษรพรหม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ชาติไทย)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก
การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่.....11.....เดือน.....มีนาคม.....พ.ศ.....2553.....

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค กับ การอบรมเลี้ยงดู
แบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
จันทบุรี

ผู้วิจัย นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย **ปริญญา** คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาครอบครัวและสังคม)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์อำไพรัตน์ อักษรพรหม (2) รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนีย์
ชาติไทย **ปีการศึกษา** 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี (2) ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แบบสำรวจ ประชากร คือ ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ในปีการศึกษา 2552 ได้กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 302 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้ (1) ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีระดับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และมีระดับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรครายด้านดังนี้ ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.18 รองลงมาคือ ด้านผลกระทบที่จะมาถึง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ด้านความอดทน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และ ด้านการควบคุม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 (2) ภาพรวม ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 69.5 โดยความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านชี้แจงอธิบายเหตุผลสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.9 รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านความอดทนมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล คิดเป็นร้อยละ 55.8 ส่วนความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านความสามารถในการควบคุม มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านสร้างความเชื่อมั่นต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1

คำสำคัญ ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ผู้ปกครองเด็กอนุบาล การอบรมเลี้ยงดูแบบมี
เหตุผล

Thesis title: Relationships Between Adversity Quotient and Authoritative Type of Kindergarten III Parents in Mueang District, Chanthaburi Province

Researcher: Mrs. Umaporn Onlamai; **Degree:** Master of Home Economics (Family and Social Development); **Thesis advisors:** (1) Amphairat Aksornprom, Associate Professor; (2) Dr. Tassanee Chatthai; **Academic year:** 2009

ABSTRACT

The purposes of this research were to study (1) the adversity quotient level of parents of Kindergarten III children in schools in Mueang District, Chanthaburi Province; (2) the relationships between adversity quotient and authoritative type of parents of Kindergarten III children in schools in Mueang District, Chanthaburi Province.

This study was a survey research which was a type of quantitative research. The research population comprised parents of Kindergarten III children in schools in Mueang District, Chanthaburi Province. The research sample consisted of 302 parents obtained by multi-stage sampling. The research instrument was a questionnaire developed by the researcher with reliability coefficient of 0.91.

Research findings were as follows: (1) The overall adversity quotient of parents of Kindergarten III children was at the high level, with the mean of 4.05. Their aspect means of adversity quotient could be ranked as follows: the aspect of causes and responsibility received the highest mean of 4.18, followed by the aspect of expected impacts with the mean of 4.13, the aspect of patience with the mean of 4.06, and the aspect of controllability with the mean of 3.82. (2) As a whole, adversity quotient correlated with the authoritative type of child rearing of Kindergarten III children's parents at the high level (69.5 percent). The correlation between the causes and responsibility aspect of adversity quotient and the rational explanation aspect of the authoritative type of child rearing was highest (56.9 percent), followed by the correlation between the patience aspect of adversity quotient and the rational explanation aspect of the authoritative type of child rearing (55.8 percent); while the correlation between the controllability aspect of adversity quotient and the confidence creation of the authoritative type of child rearing was lowest (24.5 percent) but was still statistically significant at the .01 level.

Keywords: Adversity quotient, Kindergarten children's parents, Authoritative type of child rearing

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์อ่ำไพรัตน์ อักษรพรหม และที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนีย์ ชาติไทย ที่ได้กรุณาตรวจพิจารณา ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความสนใจอย่างดียิ่ง จนวิทยานิพนธ์สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาพิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากผู้อำนวยการ โรงเรียน และคุณครู ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียน ที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนผู้ปกครองทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้การศึกษาสำเร็จด้วยดี จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

อุมาภรณ์ อ่อนลมัย

พฤศจิกายน 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
สมมุติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค.....	10
การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	42
ตอนที่ 2 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค.....	46
ตอนที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล.....	51
ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรม เลี้ยงดูแบบมีเหตุผล.....	58
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	76
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม).....	77
ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	79
ค แบบสอบถาม.....	86
ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	92
ประวัติผู้วิจัย.....	97

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 หลักและวิธีการปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์.....	31
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	39
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไป.....	43
ตารางที่ 4.2 ภาพรวมความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค.....	46
ตารางที่ 4.3 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านการควบคุม.....	47
ตารางที่ 4.4 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านต้นทุนเหตุและความรับผิดชอบ.....	48
ตารางที่ 4.5 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านผลกระทบที่จะมาถึง.....	49
ตารางที่ 4.6 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านความอดทน.....	50
ตารางที่ 4.7 ภาพรวมการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล.....	51
ตารางที่ 4.8 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการชี้แจงอธิบายเหตุผล.....	52
ตารางที่ 4.9 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการรับฟังความคิดเห็น.....	53
ตารางที่ 4.10 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการให้ความยุติธรรม.....	53
ตารางที่ 4.11 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการให้อิสระ.....	54
ตารางที่ 4.12 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการให้กำลังใจ.....	55
ตารางที่ 4.13 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการให้คำแนะนำ.....	55
ตารางที่ 4.14 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการให้คำชมเชย.....	56
ตารางที่ 4.15 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการจัดประสบการณ์.....	57
ตารางที่ 4.16 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการสร้างความเชื่อมั่น.....	58
ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรม เลี้ยงดูแบบมีเหตุผล.....	59

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ภาพที่ 2.1 ศาสตร์แห่งความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค.....	10
ภาพที่ 2.2 ลักษณะของบุคลิกภาพกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาส โลว์.....	11
ภาพที่ 2.3 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและ ความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น	14

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตเชื่อกันว่าคนที่ประสบความสำเร็จได้ จะต้องเป็นคนที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คำนวณ การใช้เหตุผล การคิดเชื่อมโยงกับความรู้สึกร่างกาย เป็นการใช้ศักยภาพของสมองสูงสุด ซึ่งสามารถวัดได้จากอายุสมองเทียบกับอายุจริง เรียกว่า ไอคิว (Intelligence Quotient) (กมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี 2549: 94) แต่ภายหลังพบว่า ความฉลาดเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้คนประสบความสำเร็จได้ คนที่มีไอคิวสูงมีความรอบรู้มากมายแต่เมื่อประสบปัญหาต่าง ๆ ไม่สามารถแก้ไขได้ จึงเริ่มเชื่อกันว่าเด็กหรือคนในวัยต่าง ๆ จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องมี 3 ส่วนประกอบกัน คือ ไอคิว (Intelligence Quotient) อีคิว (Emotional Quotient) หรือความฉลาดทางอารมณ์ และที่สำคัญคือ เอคิว (Adversity Quotient) หรือความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ดังนั้นคนที่ประสบความสำเร็จ จึงต้องมี ไอคิว อีคิว และสิ่งสำคัญคือ เอคิว (จิตรา คุษฎีเมธา 2549: 24)

ทั้งนี้จากผลงานวิจัย ในมลรัฐแมสซาชูเซตส์ ติดตามเด็ก 450 คน นาน 40 ปี พบว่าปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตไม่เกี่ยวกับไอคิว แต่เป็นความสามารถในการจัดการกับความเครียด การควบคุมอารมณ์ การเข้ากับผู้อื่นได้ดี และจากผลการวิจัยเก็บข้อมูล จากผู้จบปริญญาเอก 80 คน ทางวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ขณะศึกษาถึงอายุ 70 ปี พบว่าการควบคุมอารมณ์ และความสามารถทางสังคม ทำให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพและมีชื่อเสียง (กมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี 2548: 98) เนื่องจากมีข้อค้นพบในงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการประกอบอาชีพเป็นจำนวนมากที่พบว่า ความสำเร็จในชีวิต (Life success) ของคนเรานั้น เกิดจากองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความเฉลียวฉลาดหรือความสามารถในเชิงสติปัญญา (IQ/ Intelligence Quotient) 2) ความสามารถในการเข้าสังคม (SQ/ Social Quotient หรือ Social Intelligence) 3) ความเข้มแข็งในตนเอง (Self – strength) หรือความทะเยอทะยานที่จะไปสู่ความสำเร็จ และความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (AQ/ Adversity Quotient) โดยร้อยละ 33 ของความสำเร็จในชีวิตเป็นผลมาจากความสำเร็จในการเรียน ซึ่งต้องอาศัย IQ (ข้อ 1) ส่วนอีกร้อยละ 67 เป็นผลมาจากความสำเร็จที่เกิดจากทักษะในการเข้าสังคมและความทะเยอทะยานไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งต้องอาศัย SQ กับ AQ (ข้อ 2 และ ข้อ 3)

(มณฑรา ธรรมบุศย์ ค้นค้นวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 จาก เว็บไซต์: <http://www.edu.chandra.ac.th/teacherAll/mdra/data/daversity.doc>)

ปัจจุบันนักวิชาการพบว่าเด็กรุ่นใหม่ไม่อดทนต่ออุปสรรค และมีความท้อแท้ง่าย ขาดทักษะในการแก้ไข้ปัญหา จากการพัฒนาที่รวดเร็วของสังคมไทย ตามกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ค่านิยม รวมไปถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป การให้วัตถุเงินทองแทนความรักความอบอุ่น นอกจากนี้ความเจริญทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้เด็กรุ่นใหม่เติบโตท่ามกลางความสะดวกสบาย ไม่พบกับความยากลำบาก เมื่อต้องประสบกับปัญหาจึงไม่สามารถแก้ไขได้ ดังนั้นเด็กรุ่นใหม่จึงขาดทักษะในการแก้ไข้ปัญหา และขาดความอดทนต่ออุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ส่งผลให้การดำเนินชีวิตประสบกับความล้มเหลวได้ง่าย (ประทักษ์ ลิขิตเลอสรวง ค้นค้นวันที่ 19 สิงหาคม 2551 จาก เว็บไซต์: http://www.elib-online.com/doctors/mental_aq01.html)

ปัจจุบันได้ให้ความสำคัญอย่างมากในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู โดยเชื่อมโยงมาที่บรรยากาศ หรือความสัมพันธ์ในครอบครัว เพราะการที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างไร เกี่ยวข้องกับ ความสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างมาก มีผลการศึกษาค้นคว้ามากมายที่แสดงว่าความสัมพันธ์ ที่รักใคร่แน่นแฟ้นระหว่างพ่อแม่และลูกจะเป็นเครื่องป้องกันเด็กจากการเป็นยิวอาชญากร และอิทธิพลที่ไม่ดีทางด้านต่าง ๆ ฉะนั้นการอบรมเลี้ยงดูเด็กในบรรยากาศที่ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน จึงเป็นเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ชีวิตของเด็กได้ โดยการอบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังฝึกฝนให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ การฝึกให้เด็ก ฟังตนเอง ในช่วงในอายุ 3-5 ขวบ เมื่อเด็กมีอายุ 7-10 ขวบ จะพบว่ามีความมานะพยายามฟันฝ่า อุปสรรคเพื่อชัยชนะ ซึ่งอาจนำมาใช้เป็นหลักในการปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครองได้ว่า ถ้ามีความ ต้องการจะให้ลูกมีความสำเร็จในอาชีพการงานต่อไปในอนาคตก็ต้องตระหนักในความสำเร็จของการฝึกให้เด็กฟังตนเอง (จรรยา สุวรรณทัต 2540)

ซึ่งเป้าหมายในการอบรมสั่งสอนให้เด็กแต่ละคนเป็นคนดี และประสบความสำเร็จมี 4 ประการ คือ เพื่อให้เป็นคนมีความสุข (Emotional Quotient) เป็นคนเก่ง (Intelligent Quotient) เป็นคนดี (Moral Quotient) และมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (Adversity Quotient) (วิทยา นาควัชระ 2544) ดังนั้น ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค จึงเป็นเป้าหมายของการ อบรมสั่งสอน และเป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่การประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตของเด็กใน อนาคต

ทั้งนี้ พอล จี สโตลทซ์ (อ้างจาก ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ 2551: 22) กล่าวว่า AQ หรือ Adversity Quotient คือ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค และความยากลำบาก หรือความฉลาดในการฝ่าวิกฤติ ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการประสบความสำเร็จในชีวิต นอกจากนี้ จิตราศุขฎีเมธา (2549: 24) ได้กล่าวว่า การพัฒนาเยาวชน จะประสบความสำเร็จได้ต้องมีส่วนประกอบกัน คือ ไอคิว (Intelligence Quotient) อีคิว (Emotional Quotient) หรือความฉลาดทางอารมณ์ และ เอคิว (Adversity Quotient) หรือความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ทั้งนี้การจะทำให้เยาวชนไทยหรือแม้แต่คนในวัยทำงานมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคนั้น ต้องเริ่มจากการให้สร้างเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียน การงาน ความรัก การแต่งงาน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนต้องตอบตัวเองให้ได้ว่าต้องการอะไร ในชีวิต ต้องเริ่มคิดด้วยตนเอง จากนั้นลงมือทำ เดินไปให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้แม้จะเจออุปสรรคก็ไม่หยุด เหนื่อยบ้าง ร้องไห้บ้าง แต่เกิดทักษะและเกิดการเรียนรู้เป็นการฝึกให้เข้มแข็งแกร่งขึ้น ไม่ยอมแพ้ต่อปัญหาง่าย

การที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต จึงจำเป็นต้องอาศัย ความสามารถในการแก้ปัญหา มีความมุ่งมั่นอดทน ที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ดังนั้นจึงต้องสร้างเสริมให้คนในสังคมมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค มีทักษะ การแก้ไขปัญหา ปัจจุบันได้มีความสนใจศึกษาในเรื่อง เอคิว (Adversity Quotient) หรือความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค เพิ่มขึ้น และพบว่า ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

จากการที่ ความสามารถเอาชนะอุปสรรค มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปถึงการอบรมเลี้ยงดูเพราะการอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโต และพัฒนาการอย่างองค์รวม โดยขึ้นกับปัจจัยหลักสำคัญ 2 ประการ คือ พันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเด็ก (ศิริกุล อิศรานุกรักษ์ และปราณี สุทธิสุนทร 2550: 105) จากการศึกษางานวิจัยและค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ของธิดา ฐิติพาณิชย์างกูร (2550: 92) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค พบว่าสัมพันธ์ภาพในครอบครัวส่งผลทางบวกต่อความมั่นคงทางอารมณ์ และความสามารถในการเผชิญปัญหาฟันฝ่าอุปสรรค และเมธาวดี สังขะมาน (2548: 91) ได้ศึกษาตัวแปรคัดสรรที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหาฟันฝ่าอุปสรรค ผลปรากฏว่าเด็กที่ได้รับการปฏิบัติอย่างมีเหตุผล และให้ความสำคัญเมื่อมีปัญหาได้มีส่วนในการร่วมคิด ตัดสินใจ เมื่อมีความขัดแย้งมีการใช้เหตุผลในการโต้แย้ง จึงเป็นคนที่มีความสามารถในการเผชิญกับปัญหา หรืออุปสรรคต่าง ๆ ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์ (บทคัดย่อ: 2550) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการ

เอาชนะอุปสรรค ผลปรากฏว่านิสิตนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบประชาธิปไตยมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

จากผลการวิจัยดังกล่าว จะพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง กับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค กล่าวคือ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลจะมี ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ได้เป็นอย่างดี

การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับการยอมรับว่าเป็น การอบรมเลี้ยงดูแบบพึงประสงค์ ตามที่ Maccoby E และ Martin J (Bee H 1995 อ้างใน ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และ ปราณี สุทธิสุนทร 2550: 109) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล เป็น รูปแบบการเลี้ยงดูที่พึงประสงค์เพราะมีผลเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็ก เนื่องจาก เด็กถูกเลี้ยงดูด้วยความรัก ความอบอุ่นอย่างใกล้ชิด ในขณะที่เด็กลูกอยู่ในความควบคุมดูแลให้ มีพฤติกรรมที่เหมาะสม เด็กจากครอบครัวประเภทนี้จะมีความรู้สึกรับคุณค่าของตนเองในระดับสูง พึ่งพาตนเองได้ดีให้ความเคารพเชื่อฟังต่อบิดามารดา มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมักประสบ ความสำเร็จในการเรียน

ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล จะส่งผลให้เด็กมีลักษณะ เป็นคนเปิดเผย เป็นตัวของ ตนเอง มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีอารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส มองโลกในแง่ดี เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ อย่างรวดเร็ว สามารถปรับตัวได้ดี สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น และรู้จักใช้เหตุผล เคารพสิทธิของตนเอง และผู้อื่น หากพ่อแม่ผู้ปกครอง อบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลแก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัย โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในการเรียนชั้นอนุบาล ปีที่ 3 ซึ่งมีอายุ ระหว่าง 5-6 ปี

เด็กอนุบาล ปีที่ 3 เป็นช่วงปฐมวัย หรือ เด็กก่อนวัยเรียน อายุ 5-6 ปี การอบรมเลี้ยงดูเด็ก วัยดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญ ตามแนวคิดของนักจิตวิทยา ซิกมันด์ ฟรอยด์ ผู้นำทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Sigmund Freud อ้างใน ปรีชา เกตุทัต 2540: 243) ได้อธิบายถึงโครงสร้างและพัฒนาการทาง บุคลิกภาพของบุคคลว่า ประสบการณ์ในวัยเด็กนั้น เป็นสิ่งสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของบุคคลเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยเชื่อว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัย 6 ปีแรกของชีวิตจะมี ผลต่อการพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต นอกจากนี้ทฤษฎีพัฒนาการของ อีริกสัน (Erik H. Erikson อ้างใน ปรีชาเกตุทัต 2540: 245-246) ซึ่งเน้นความสำคัญของสังคมและ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนระยะเวลาการเจริญเติบโตของเรา ตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยผู้ใหญ่ ที่สมบูรณ์ ได้กล่าวถึงวัยก่อนเข้าเรียนว่า อยู่ในขั้นพัฒนาการขั้นที่ 3 ได้แก่ ความคิดริเริ่มและ ความรู้สึกผิด ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กมีอายุ 3-6 ขวบ เด็กจะเริ่มมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถ

พัฒนาความเป็นของตัวเองไปพร้อมกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถ้าเด็กได้มีรากฐานของความไว้วางใจ และเชื่อในความสามารถของตนเองมาก่อนจากวัยทารก เด็กวัยนี้จะชอบทำกิจกรรมมีความพร้อมและความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ โดยผู้ใหญ่ให้คำแนะนำอธิบายให้เด็กวัยนี้เข้าใจ ย่อมจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีแนวโน้มที่จะค้นคว้าสำรวจ และมีความคิดริเริ่มเป็นของตนเอง ในทางตรงข้ามถ้าเด็กวัยนี้รู้สึกว่าผู้ใหญ่คอยห้ามปราม หรือไม่ตอบคำถาม หรือลงโทษรุนแรง เด็กจะรู้สึกไม่มั่นใจในสิ่งที่ตนกระทำ เกิดความรู้สึกผิด รู้สึกกลัวในสิ่งใดที่ท่าลงไป และจะทำแต่สิ่งที่ผู้ใหญ่บอกเท่านั้น ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

ดังนั้นการให้ความสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในช่วงอายุ 5-6 ปี จึงเป็นช่วงที่จะช่วยส่งเสริมปลูกฝัง พัฒนาเด็กให้มีบุคลิกภาพลักษณะที่พึงประสงค์ได้ในอนาคต พ่อแม่ผู้ปกครองจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่ หรือบุคคลอื่นอาจจะเป็นญาติมิตร หรือผู้อื่นซึ่งพ่อแม่ไว้วางใจ ที่มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็ก เป็นบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนติดตามหน้าที่ของพ่อแม่และผู้ปกครองที่ดี นอกจากให้การอบรมเลี้ยงดูแล้ว ควรให้ความรัก ความเอาใจใส่ จัดประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทุก ๆ ด้าน เพื่อเด็กจะเติบโตและสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึงควรให้ความสำคัญต่อการเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค และการทักษะการแก้ปัญหาของเด็ก เพราะพ่อแม่มีหน้าที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และให้ปัจจัย 4 ให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ฝึกอบรมเด็กให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ถ่ายทอดวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนบทบาทหน้าที่ในครอบครัวให้แก่เด็ก ช่วยแก้ไขปัญหาและอบรมสร้างนิสัยอันดีให้แก่เด็ก จัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทุก ๆ ด้าน เป็นแบบอย่างที่ดี เสริมสร้างบุคลิกภาพและปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็ก (วารกรณ์ รักวิชัย 2540)

ดังนั้น หากพ่อแม่ผู้ปกครองซึ่งมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมพัฒนา อบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล จะช่วยให้เด็ก เกิดการพัฒนาทักษะความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค และการแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษางานวิจัยยังไม่พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครอง จึงเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาดังกล่าว เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมให้

เด็กมีพัฒนาการในทุกด้าน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครอง ข้อมูลที่ได้จะนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม ให้ความรู้เกี่ยวกับความสามารถเอาชนะอุปสรรค แก่ผู้ปกครองเด็ก ซึ่งจะเป็นประโยชน์เชื่อมโยงต่อไปถึงการสนับสนุน ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะความสามารถเอาชนะอุปสรรคของเด็ก อันจะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

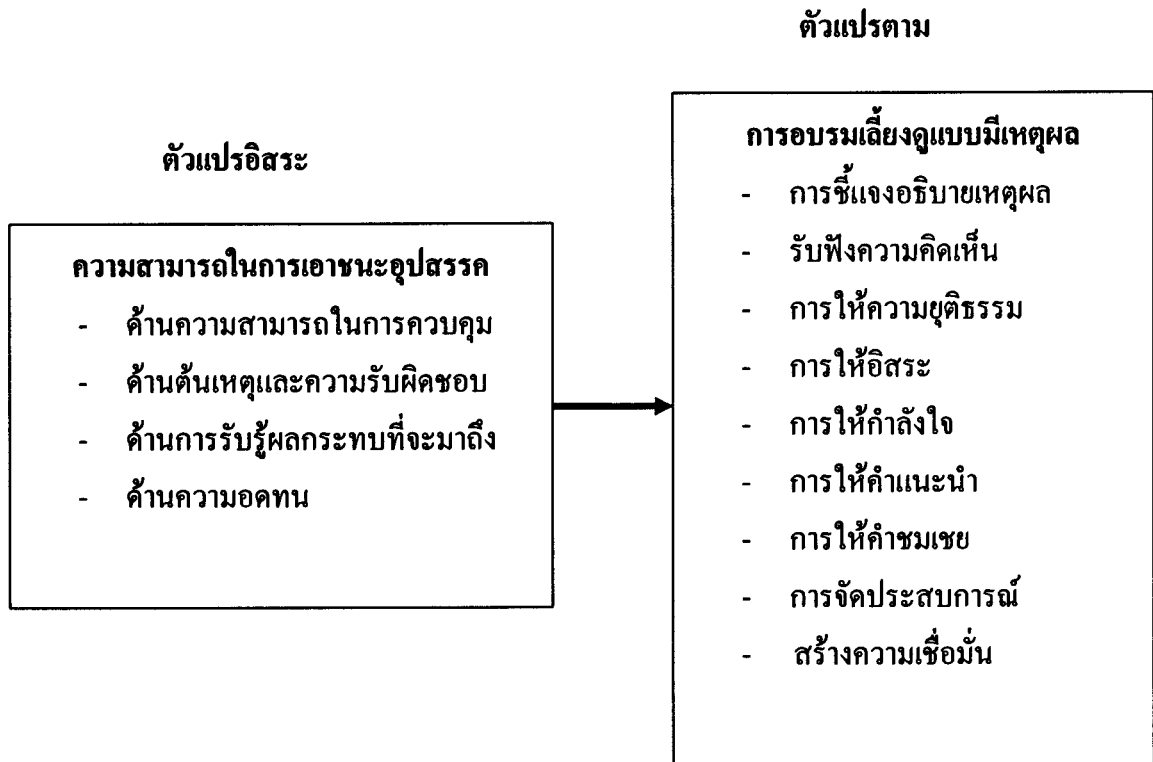
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

2.2 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุของผู้ปกครองเด็กนักเรียนอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ตามแนวคิดของ พอล จี. สโตลทซ์ (ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ ผู้แปล 2551) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยและรวบรวมข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคพบว่า ลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค มีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ด้านความสามารถในการควบคุม (control) ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ (origin and ownership) ด้านการรับรู้ผลกระทบที่จะมาถึง (reach) ด้านความอดทน (endurance) นอกจากนี้จากการศึกษาค้นคว้า ยังพบว่าความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค มีความเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ที่ให้ความสำคัญ ในการอธิบายชี้แจงเหตุผล การรับฟังความคิดเห็น การให้ความยุติธรรม การให้อิสระในการตัดสินใจ การให้กำลังใจ ให้คำชมเชย หรือรางวัล การให้คำปรึกษาแนะนำ การสร้างความเชื่อมั่น รวมไปถึงการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่เด็ก ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครอง มีส่วนสำคัญที่สุดในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ผู้วิจัยสรุปเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ซึ่งความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคตามแนวคิดของ พอล จี. สโตลทซ์ (ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ ผู้แปล 2551) มีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ด้านความสามารถในการควบคุม (control) ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ (origin and ownership) ด้านการรับรู้ผลกระทบที่จะมาถึง (reach) ด้านความอดทน (endurance) และการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ที่ให้ความสำคัญ ในการอธิบายเหตุผล การรับฟังความคิดเห็น

การให้ความยุติธรรม การให้อิสระในการตัดสินใจ การให้กำลังใจ ให้คำชมเชย หรือรางวัล การให้คำปรึกษาแนะนำ การสร้างความเชื่อมั่น รวมไปถึงการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่เด็ก

5.2 ขอบเขตด้านประชากรในการศึกษา คือผู้ปกครองเด็กนักเรียน อนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เนื่องจากระดับชั้นอนุบาล ปีที่ 3 เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงก่อนวัยเรียน และมีอายุ ระหว่าง 5-6 ปี

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคและฟันฝ่าอุปสรรค หมายถึง ความอดทน ไม่ย่อท้อ สามารถผ่านความยากลำบาก และปัญหาที่ประสบ โดยไม่ล้มเลิก ซึ่งคุณลักษณะของผู้มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (Adversity Quotient) หรือ AQ ตามแนวคิดของ พอล จี. สโตลทซ์ (พอล 2551) ดังนี้

6.1.1 การควบคุม (control) หมายถึง การรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมตนเอง หรือสถานการณ์ได้ เพื่อให้สามารถผ่านเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคไปได้

6.1.2 ต้นเหตุและความรับผิดชอบ (original and ownership) หมายถึง การวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา โดยพิจารณาจากตนเองก่อน และตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนเอง ในการแก้ไขปัญหา ไม่ผลักภาระความรับผิดชอบ

6.1.3 ผลกระทบที่จะมาถึง (reach) หมายถึง การรับรู้ถึงผลกระทบของปัญหาที่มีต่อการดำเนินชีวิต และลงมือแก้ไขปัญหาเพื่อให้ปัญหาลิ้นสุด ไม่ขยายออกไป

6.1.4 ความอดทน (endurance) หมายถึง การอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค และพยายามขจัดให้หมดไป มุ่งมั่นที่แก้ไขอย่างไม่ย่อท้อ โดยมองโลกในแง่ดี คิดว่าปัญหาต่างๆ สามารถแก้ไขได้

6.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล หมายถึง การเลี้ยงดู โดยการอธิบายชี้แจงถึงเหตุผลกับเด็กให้เด็กรู้สึกว่าคุณได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ให้ความสำคัญแก่เด็กโดยถือว่า เด็กคือส่วนที่มีความสำคัญต่อครอบครัว โดยให้สิ่งที่เด็กต้องการจริงๆ จัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ตรงกับการพัฒนาการของเด็ก ตามความเหมาะสมกับความสามารถทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และทักษะของเด็ก สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เด็ก ให้อิสระในการกระทำกิจกรรมต่างๆ และให้สิทธิเด็กในการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้คำแนะนำ รับฟังความคิดเห็น ให้คำชมเชยรางวัลอย่างเหมาะสม พ่อแม่ผู้ปกครองคอยให้กำลังใจ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

6.3 เด็กนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 หมายถึง เด็กนักเรียนที่อยู่ในช่วงปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ ประมาณ 5-6 ปี ของโรงเรียนเอกชน หรือ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หรือ 3 อายุประมาณ 5-6 ปี ของโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

6.4 ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลอื่นอาจจะเป็นญาติมิตร หรือ ผู้อื่นซึ่งพ่อแม่ ใ้วางใจที่มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็ก

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลของการศึกษา จะเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์ให้คำปรึกษา พัฒนาศักยภาพมนุษย์ สถานศึกษา สมาคมเครือข่ายผู้ปกครอง กรมสุขภาพจิต ฯลฯ ได้ตระหนัก ถึงความสำคัญของ ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค และใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม ปรองดองให้ พ่อแม่ผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจ สามารถพัฒนาทักษะความสามารถในการเอาชนะ อุปสรรค และให้การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล แก่เด็ก เพื่อพัฒนาให้เด็กมีความสามารถดังกล่าว

7.2 ผลของการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ทักษะ และการปรับรูปแบบการ อบรมเลี้ยงดูให้เหมาะสมเพื่อให้เด็กมีการพัฒนาทักษะในด้านความสามารถเอาชนะอุปสรรค

7.3 ผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา เกี่ยวกับความสัมพันธ์ ของความสามารถ ในการเอาชนะอุปสรรค กับ ด้านต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างอื่น

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

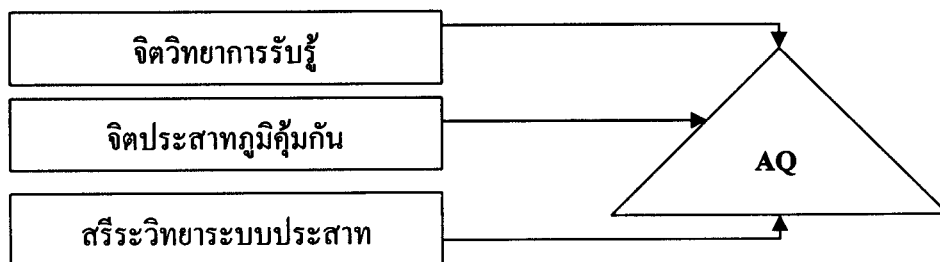
1. ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (Adversity Quotient)
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (Adversity Quotient)

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ มนุษย์ประสบความสำเร็จในทุกด้านของการดำเนินชีวิต ซึ่งมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ดังต่อไปนี้

1.1.1 ตามแนวคิดความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ของ พอล จี. สโตลทซ์ (ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ ผู้แปล 2551) ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค มีพื้นฐานมาจากศาสตร์ 3 สาขา คือ จิตวิทยาการรับรู้ จิตประสาทภูมิคุ้มกัน และสรีระวิทยาระบบประสาท ดังภาพประกอบ 2.1

ภาพที่ 2.1 ศาสตร์แห่งความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค

1) จิตวิทยาการรับรู้ (*Cognitive Psychology*) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความรู้สึกในการควบคุม จะควบคุมพฤติกรรมและการแสดงของบุคคล ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกันไปตามการรับรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา หากบุคคลรู้สึกว่าตนเองท้อแท้สิ้นหวังหมดหนทาง ก็จะไม่พยายามที่จะขจัดปัญหาหรือยอมจมอยู่กับความทุกข์ โดยเชื่อว่าตนเองไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ซึ่งตรงข้ามกับบุคคลที่มีประสบการณ์ที่ดีต่อปัญหา บุคคลนั้นจะกล้าเผชิญกับปัญหาและพยายามหาทางแก้ไข ซึ่งเป็นการมองโลกในแง่ดีโดยเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้ในที่สุด

2) จิตประสาทภูมิคุ้มกัน (*Psychoneuroimmunology*) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของมนุษย์กับสุขภาพจิต และสุขภาพกาย หากมนุษย์สามารถเป็นผู้ควบคุมจิตใจ มีความเข้มแข็งทางจิตใจก็จะส่งผลต่อภูมิคุ้มกันด้านทานในร่างกาย ในคนที่เจ็บป่วยจะส่งผลให้เกิดการฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นไม่ว่าจะเหตุการณ์ใด หากมนุษย์สามารถควบคุมจิตใจของตนเองให้มีความเข้มแข็ง แม้นผ่านประสบการณ์เลวร้ายก็สามารถที่จะฟื้นตัวได้เร็ว

3) สรีระวิทยาระบบประสาท (*Neurophysiology*) เป็นจิตใต้สำนึก สมอของมนุษย์ประกอบด้วย เส้นประสาทที่สามารถเพิ่มเส้นใยสาขาของเซลล์ประสาท ให้เพิ่มจำนวนมากขึ้นได้ โดยการทำให้หรือคิดบางสิ่งเข้าไปมาหลาย ๆ ครั้ง สมอจะปรับเปลี่ยนโดยการสร้างเซลล์ประสาทที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความเคยชินหรือฝึกฝนมากขึ้นเท่าไร ก็ทำให้เกิดความคล่อง เช่นเดียวกับ คนที่พบกับปัญหาอุปสรรคบ่อยครั้ง ย่อมจะทนทานและรู้จักวิธีการที่จะจัดการกับปัญหาได้ดีกว่าคนที่ไม่เคยพบอุปสรรคใด ๆ เลย

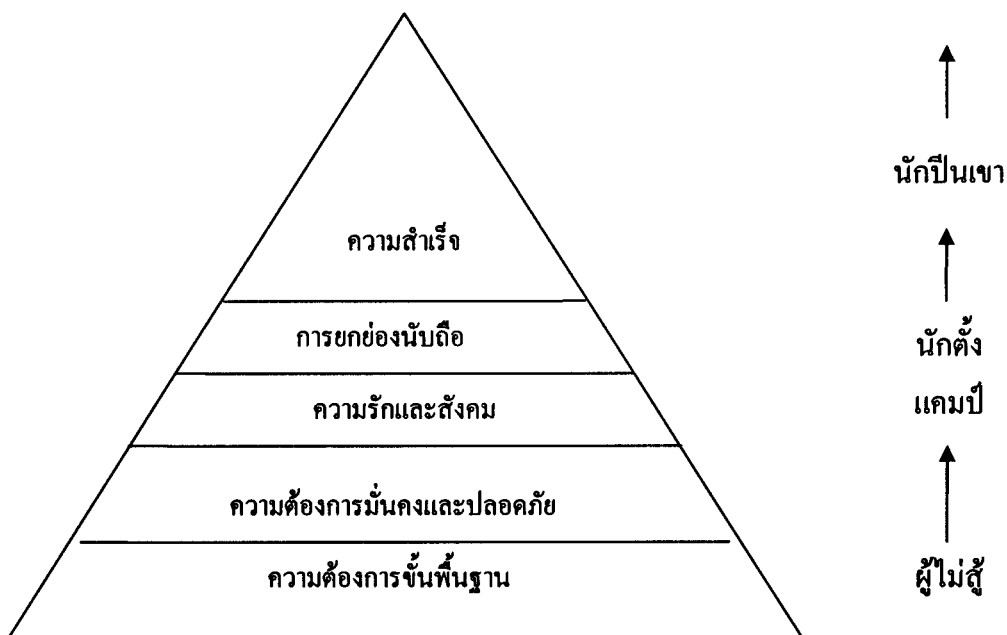
นอกจากนี้ พอล จี. สโตลทซ์ (ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ ผู้แปล 2551: 33-37) ได้เปรียบเทียบชีวิตคนเหมือนการปีนเขา โดยแบ่งกลุ่มระดับความสามารถการเอาชนะอุปสรรคของมนุษย์ ออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มมีความสำเร็จในการปีนเขาต่างกัน ดังนี้

1. ผู้ถอนตัวหรือผู้ยอมแพ้ (*Quitter*) หมายถึง พวกที่ปฏิเสธที่จะสู้ หลีกเลียงสิ่งที่ท้าทายความยากลำบาก ไม่รับฟังคำแนะนำหรือคำเตือนของผู้อื่น ไม่คิดจะใช้ชีวิตให้คุ้มค่า ไม่สนใจสิ่งใดอยู่ไปวัน ๆ เปรียบได้กับผู้ปฏิเสธและหลีกเลียงการปีนเขา

2. ผู้พักแรมหรือผู้รักสบายกลางทาง (*Camper*) หมายถึง พวกที่เดินทางไปได้ครึ่งทางหรือพบอุปสรรคแล้วหยุดกลางทาง เพียงเพราะคิดว่า “เรามาได้ไกลที่สุดที่เราจะสามารถทำได้แล้ว” ความพยายามในส่วนนี้ทำให้คิดว่าได้พบกับความสำเร็จแล้ว แต่ในความเป็นจริงเป็นแค่เพียงความสำเร็จที่อยู่ในวงจำกัดจึงเปรียบได้กับคนที่ปีนเขา ซึ่งเมื่อปีนไปถึงจุดพักสำหรับนักปีนเขาก็เลือกที่จะหยุดอยู่ตรงนั้น โดยไม่ปีนต่อไป

3. นักปีนเขา หรือผู้ที่ชอบทำท่าย (Climber) หมายถึง พวกที่มีความมุ่งมั่น มีความพยายามที่จะก้าวหน้าต่อไปไม่ยอมแพ้ แม้จะพบกับปัญหาและอุปสรรคไม่ย่อท้อไม่สนใจในโชคชะตา มุ่งมั่นที่จะสู้ต่อไปไม่หยุดยั้ง เมื่อล้มก็ลุกขึ้นสู้ใหม่ด้วยความเชื่อมั่นว่าจะสามารถไปถึงเป้าหมายที่มุ่งหวัง จึงเปรียบได้กับ นักปีนเขาที่เพียรพยายามจะปีนขึ้นไปให้ถึงยอดเขา

จากการแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับนี้ ได้มีการเปรียบเทียบกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Motivation) ดังนี้

ภาพที่ 2.2 ลักษณะของบุคลิกภาพกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

1.1.2 แนวคิดการใช้จิตวิทยาแนวบวก ของ เซลิกแมน (Martin Seligman)

(Seligman อ้างใน วิทยาการ เชิงอุตสาหกรรม 2551) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ทำให้คนที่พลาดหวังครั้งสำคัญในชีวิตสามารถยืนหยัดต่อไปได้ และได้พบว่า คนที่สามารถลุกขึ้นยืนหลังจากที่ล้มลงได้ เป็นคนที่มีคุณสมบัติประจำตัวในการคิดในทางบวก หรือมองโลกในแง่ดี คือรู้จักมองว่าความล้มเหลวที่เกิดขึ้นกับเขานั้นเป็นเพียงเรื่องหนึ่งในชีวิตที่มีลักษณะชั่วคราว ไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องถาวร หรือจะมีผลกระทบต่อคุณค่าพื้นฐานของเขา การมองโลกในแง่ดีเช่นนี้ไม่ใช่เป็นสิ่งที่คิดตัวมาแต่กำเนิด แต่เกี่ยวข้องกับทักษะชุดหนึ่ง ซึ่งคนเราสามารถเรียนรู้ได้ เซลิกแมน (Martin Seligman) ได้เสนอ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เราพอใจในชีวิตและมีความสุข มาจากการพัฒนาอย่างซ้ำ ๆ ของ

สิ่งที่เรียกว่า ลักษณะนิสัย (Character) เช่น ความรู้ ความกล้าหาญ ความรัก ความมีมนุษยธรรม ความอดกลั้น ความริเริ่ม ความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดี ความเมตตา และการให้คุณค่าต่อเรื่อง จิตวิญญาณ ซึ่งมนุษย์ได้คุณค่าเหล่านี้มาด้วยการฝึกฝนอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาขึ้นเป็นลักษณะ นิสัย แต่เมื่อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาลักษณะนิสัย ในทางบวกของ มนุษย์เริ่มลดน้อยลง เซลิกแมน (Martin Seligman) ยังได้ยืนยันว่า การรู้จักมองโลกในแง่ดี มาก่อน การประสบความสำเร็จ เวลาเจออุปสรรค คนมองโลกในแง่ร้ายจะหยุดชะงักขณะที่คนมองโลกในแง่ดี จะอดทนและพยายามทำลายอุปสรรคที่ขวางกั้นและผ่านพ้นไปได้ คนมองโลกในแง่ดีจะ พยายามวิเคราะห์ และได้แย้งกับวิถีคิดที่มีลักษณะจำกัดของตนเอง พยายามคิดหาเหตุผลว่าความ ล้มเหลวครั้งนี้มีสาเหตุมาจากปัจจัยอะไรบ้าง และจะสามารถแก้ไขปัญหาเพื่อลดความเสียหาย หรือ ป้องกันไม่ให้เกิดความล้มเหลวในครั้งต่อไปได้อย่างไร

1.1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ของ Bandura (อ้างใน สมโภชน์ เอี่ยม สุภานิต 2536: 57-60) เชื่อว่าพฤติกรรมของคนเราไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัย ทางสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว แต่มีปัจจัยส่วนบุคคล (ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่น ๆ) ร่วมด้วย งานของ Bandura ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของตน (Self-Efficacy) เชื่อว่า การรับรู้ ความสามารถของตนเองนั้น มีผลต่อการกระทำของบุคคล บุคคล 2 คน อาจมีความสามารถไม่ ต่างกัน แต่อาจแสดงออกในคุณภาพที่แตกต่างกันได้ ถ้าพบว่า คน 2 คนนี้มีการรับรู้ความสามารถ ของตนเองแตกต่างกัน ก็อาจจะแสดงพฤติกรรมออกมาได้แตกต่าง ความสามารถของคนเราจึงไม่ ตายตัวสามารถยืดหยุ่นตามสภาพการณ์ ดังนั้นสิ่งที่กำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออก จึงขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาวะการณ์นั้น ๆ นั่นคือถ้าเรามีความเชื่อว่าเรามี ความสามารถเราก็จะแสดงออกถึงความสามารถนั้นออกมา คนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถจะมี ความอดทนอดสาหัสไม่ท้อถอยง่าย จะประสบความสำเร็จในที่สุด

การรับรู้ความสามารถของตน และความคาดหวังที่จะเกิดขึ้นมี ความสัมพันธ์กันมากโดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ มีผลต่อการตัดสินใจ ที่จะกระทำ พฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ดังภาพ

		สูง	ต่ำ
การรับรู้ความสามารถ ของตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำ แน่นอน	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำแน่นอน

ภาพที่ 2.3 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และ ความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น

ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura เสนอ 4 วิธี คือ

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences) เป็นประสบการณ์ตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำได้ ดังนั้นในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น จำเป็นที่จะต้องฝึกให้มีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จพร้อมกับให้บุคคลรับรู้ว่าเขามีความสามารถที่จะกระทำเช่นนั้น บุคคลจะรับรู้ว่าคุณเองมีความสามารถนั้น จะไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ แต่จะพยายามทำงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ
2. โดยการใช้ตัวแบบ (Modeling) การได้สังเกตตัวแบบแสดงพฤติกรรม และได้รับผลกรรมที่พึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้ที่สังเกตฝึกความรู้สึกว่าเขาสามารถจะประสบความสำเร็จได้ถ้าเขาพยายามจริงและไม่ย่อท้อ
3. การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) เป็นการบอกว่าบุคคลนั้นมี ความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ วิธีการดังกล่าวค่อนข้างง่ายและใช้กันทั่วไป Bandura ได้กล่าวว่า การใช้คำพูดชักจูงนั้น ไม่ค่อยจะได้ผลนัก ในการที่จะทำให้คนเราสามารถที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ถึงถ้าจะให้ได้ผล ควรจะใช้ร่วมกับการทำให้บุคคล มีประสบการณ์ของความสำเร็จ ซึ่งอาจต้องค่อย ๆ สร้างความสามารถให้กับบุคคล อย่างค่อยเป็นค่อยไปและให้เกิดความสำเร็จตามลำดับขั้นตอนพร้อมทั้งการใช้คำพูดชักจูงร่วมกัน ก็ย่อมที่จะได้ผลดี ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตน

4. การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) การกระตุ้นทางอารมณ์มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนในสภาพที่ถูกข่มขู่ ในการตัดสินใจถึงความวิตกกังวล และความเครียดของคนเรานั้นบางส่วนจะขึ้นอยู่กับกระตุ้นทางสรีระ การกระตุ้นที่รุนแรงทำให้การกระทำไม่ค่อยได้ผลดี บุคคลจะคาดหวังความสำเร็จ เมื่อเขาไม่ได้อยู่ในสภาพการณ์ที่กระตุ้นด้วยสิ่งที่ไม่พึงพอใจ ความกลัวก็จะกระตุ้นให้เกิดความกลัวมากขึ้น บุคคลก็จะเกิดประสบการณ์ของความล้มเหลว อันจะทำให้การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนต่ำลง

1.2 ความหมายของความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (Adversity Quotient)

จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค มีผู้ที่ให้ความหมายของความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคดังนี้

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค เป็นการตอบสนองต่อเหตุการณ์ในยามที่ต้องเผชิญกับความทุกข์และความลำบาก คนที่มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคจะไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ โดยความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคเป็นสิ่งเรียนรู้ได้ฝึกฝนได้ และสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ในทุกวัย (อ้างจาก ริชาร์ดส์ กัปปรรณาร์กซ์ 2551) ซึ่งสอดคล้องกับ กนิษฐา หมั่นกิจการ (2550: 24) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (Adversity Quotient) ว่าหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเผชิญอุปสรรค ประกอบด้วยความเพียรพยายาม มุ่งมั่น อดทน กล้าเสี่ยงกล้าลองผิดลองถูกยอมรับในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อปรับปรุงตนเองไปสู่ จุดมุ่งหมายโดยนำความผิดพลาดมาเป็นบทเรียน นอกจากนี้จากการที่ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคสามารถฝึกฝนและพัฒนาได้ในทุกวัย จึงมีผู้ที่กล่าวถึงความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค หรือ AQ เกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อให้เกิดขึ้นได้ตั้งแต่วัยเด็ก โดย AQ หรือความสามารถในการเอาชนะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ความสามารถในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น การมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจ พ่อแม่สามารถฝึกลูกได้ตั้งแต่เล็ก ๆ ให้ลูกได้มีโอกาสคิดเอง ทำเอง ตัดสินใจเอง จะทำให้ลูกเป็นคนกล้าตัดสินใจ การพัฒนา AQ สามารถพัฒนาและปรับปรุงได้ (จันทร์ชติ มาพุทธ 2546: 5) เช่นเดียวกับ มนต์ชยา (2548: 58) ที่กล่าวว่า AQ ความฉลาดในการแก้ไขปัญหา คือ ความยืดหยุ่นสามารถปรับตัวในการเผชิญปัญหาได้ดี และพยายามหาหนทางแก้ไขปัญหา เอาชนะอุปสรรคความยากลำบากด้วยตนเอง ไม่ย่อท้อง่าย ๆ ความฉลาดในด้านนี้เริ่มก่อตัวขึ้นตั้งแต่เป็นเด็กเพราะเด็กจะเรียนรู้วิธีการมองและการจัดการปัญหาจากผู้ใหญ่รอบข้าง ซึ่งอยู่ที่พ่อแม่จะเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกเผชิญกับการแก้ปัญหาด้วยตนเองหรือไม่

นอกจากความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค จะสามารถฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ตั้งแต่วัยเด็ก แล้วยังมีการให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับ การมอง โลกในแง่ดีของมนุษย์ เช่น AQ หมายถึง ความฉลาดในการแก้ปัญหา อุปสรรค การยืดหยุ่น และปรับตัวในการเผชิญปัญหาได้ดี การเอาชนะอุปสรรคได้ด้วยตนเองโดยไม่ย่อท้อ มองโลกในแง่ดี ไม่ว่าจะมองว่า ปัญหาทุกอย่างต้องมีทางแก้ผู้มี AQ ดี จะสามารถเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาสได้ และสามารถเติบโตเป็นผู้นำที่ดีในอนาคต (กมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี 2549: 102) ส่วน คณีย์ เทียนพุด (ค้นคืนวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2551 จาก เว็ลด์ไวด์เว็บ: <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=14004>) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับ ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค AQ (Adversity Quotient) ว่าเป็นศาสตร์แห่งการยืนหยัดต่อสู้ของมนุษย์ AQ จึงเป็นความเฉลียวฉลาดในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาสใหม่ กล้าล้มเหลวเพื่อที่จะชนะมองโลกด้วยสายตาที่สวยงาม แล้วก้าวเดินต่อไปอย่างมีความสุข

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค หรือ AQ คือ ความสามารถในการเผชิญปัญหาโดยมีความเชื่อมั่นในตนเองมีความอดทน มีความกล้าตัดสินใจรวมถึงมีทักษะในการแก้ไขปัญหา มุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคและมองโลกในแง่ดี ซึ่งความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค สามารถเสริมสร้างและพัฒนาโดยฝึกฝนให้เกิดขึ้นได้ในทุกวัย หากบุคคลมีความสามารถและมีทักษะดังกล่าว จะสามารถประสบความสำเร็จในชีวิต

1.3 การพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค

จากการที่ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค สามารถเสริมสร้าง พัฒนา และฝึกฝนให้เกิดขึ้นได้ หากบุคคลมีความสามารถมีทักษะดังกล่าวแล้ว จะประสบความสำเร็จในชีวิต ดังนั้นความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค จึงเป็นสิ่งที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้น ในทุกวัย

1.3.1 การพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ใน วัยผู้ใหญ่

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค สร้างและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ เนื่องจากเป็นกระบวนการจัดการ การฝึกปฏิบัติ จนเกิดความเคยชิน และกลายเป็นรูปแบบของพฤติกรรมตอบสนองต่อปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านเข้ามา พอล จี. สโตลทซ์ (ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ ผู้แปล 2551: 289-331) ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความสามารถเอาชนะอุปสรรค เรียกว่า The LEAD Sequence ดังนี้

1) การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (*Listen to your Core Respon* ใช้ *อักษรย่อ L*) คือ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และบอกตนเองให้รับรู้ถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ และแนวทางการแก้ไข

2) *สำรวจหาต้นตอสาเหตุของปัญหา อุปสรรค สถานการณ์วิกฤติ และ ความรับผิดชอบต่อปัญหา (Establish Accorntability ใช้อักษรย่อ E)* คือ หาสาเหตุของปัญหา และ เริ่มต้นแก้ไขปัญหาในส่วนภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ โดยระบุให้ชัดเจนว่าต้องทำอะไร เฉพาะเจาะจง และสิ่งใดนอกเหนือความรับผิดชอบ

3) *การวิเคราะห์เหตุการณ์ (Analyze the Evidence ใช้อักษรย่อ A)* คือ การ วิเคราะห์ พิจารณาอย่างรอบคอบ ว่ามีอะไรบ้างเป็นอุปสรรค นำมาเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย และ วิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการแก้ไข

4) *ลงมือปฏิบัติ (Do Something ใช้อักษรย่อ D)* คือ การเลือกวิธีการ และลง มือกระทำตามที่ได้วางแผนไว้ตามขั้นตอน

นอกจากนี้ คริสโตเฟอร์ ไนท์ (Christopher Knight อ่างใน มัณฑรา ธรรมบุศย์ 2550) ได้เสนอแนะวิธีขจัดอุปสรรคที่ขัดขวางความสำเร็จในชีวิตของคนเรา ซึ่ง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ และเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา AQ ดังนี้

1. เริ่มต้นด้วยการจกรายการอุปสรรคที่เป็นตัวขัดขวางความสำเร็จ (Obstacles to success list) อย่างน้อย 101 รายการ ตัวอย่างเช่น ขาดวินัยในตนเอง นิสัยที่ชอบสอดรู้สอดเห็นเรื่องของคนอื่น ขาดความทะเยอทะยานในชีวิต ชอบพูดเท็จหรือพูดโอ้อวดเกินความเป็นจริง ขาดความซื่อสัตย์ ฯลฯ

2. ให้เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน หรือลูกน้องในที่ทำงานช่วยพิจารณา เพิ่มเติมว่า ยังมีรายการอื่นอีกหรือไม่ที่เป็นตัวอุปสรรคขัดขวางความสำเร็จ เพราะบางครั้งคน เหล่านั้นอาจจะเขียนรายการอุปสรรคที่เราอาจคาดไม่ถึงก็ได้

3. นำรายการที่จดไว้ทั้งหมดส่งต่อไปยังเพื่อนร่วมงานให้มากที่สุดเท่าที่จะ มากได้เพื่อให้ช่วยกันพิจารณาว่า มีรายการใดบ้างที่เป็นอุปสรรคขัดขวางความสำเร็จในชีวิตของเรา อย่างแท้จริง โดยให้พิจารณาย้อนหลังเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดขึ้น หากเป็นไปได้ควรระบุตำแหน่ง งานในช่วงที่ท่านเคยเป็นและได้ทำงานร่วมกับคนเหล่านั้นไว้ด้วย

4. แบ่งกลุ่มรายการอุปสรรคย่อย ๆ ทั้ง 101 รายการ ให้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ เขียนรายการเหล่านั้นไว้ในกระดาษ แล้วนำไปติดไว้ที่ฝาผนังของห้องทำงาน พยายามเตือนใจ ตนเองด้วยการอ่านทุกวัน จะได้ตั้งใจที่จะขจัดนิสัยไม่ดีเหล่านั้น

5. พยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถจะทำได้เกี่ยวกับงานให้สำเร็จลง อย่างรวดเร็วโดยอัตโนมัติ จะได้มีเวลามากขึ้นในการขจัดอุปสรรค และสร้างสะพานไปสู่ ความสำเร็จ เช่น ใช้ E-mail Fax , Voice – mail, Notebook PC's เป็นต้น

ซึ่งวิธีการดังกล่าว สอดคล้องกับ วรินทร์ (2548) ที่เสนอ วิธีสำหรับแก้ไขสถานการณ์ โดยให้เขียนบรรยาย ตามวิธีการดังนี้

1. เขียนบรรยายสถานการณ์ที่จะแก้ไขนั้นอย่างชัดเจน และทันทีที่ได้กำหนดสถานการณ์อย่างชัดเจนแล้ว หนทางแก้ไขจะเริ่มปรากฏขึ้นมา
2. วิเคราะห์สถานการณ์ โดยมองสถานการณ์จากทุกแง่มุมที่เป็นไปได้ แยกแยะทุกด้าน ก็จะสามารถพบส่วนที่สามารถแก้ไขได้โดยทันที และส่วนที่ต้องการวิเคราะห์ต่อไป
3. เขียนหนทางแก้ไข และประเมินทางแก้ไขที่เป็นไปได้
4. มองผลลัพธ์ที่ตามมา เพราะวิธีการแก้ปัญหาแต่ละวิธีนำไปสู่ข้อสรุปที่แตกต่างกัน

5. ขอคำแนะนำ เพื่อขอคำปรึกษา และสามารถเข้าใจสถานการณ์ได้มากขึ้น
6. ยึดมั่นในการตัดสินใจ ทันทีที่ตัดสินใจลงไป
7. นำการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติทันที

นอกจากนี้ ศุภกิจ รุ่งโรจน์, อาริยา บุญนิมิตร และ นัสสรฯ หงษ์ร้อน (2551) ยังได้ เสนอวิธีการที่จะก้าวไปให้ถึงความสำเร็จทุกอย่าง ซึ่ง ต้องประกอบด้วย Peak of Performance ดังนี้

1. ความเป็นมืออาชีพ (Professional) โดยทบทวนว่าตนเองมีคุณลักษณะเหล่านี้หรือไม่ การมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกลและก้าวไปข้างหน้าอยู่ตลอดเวลา ทำงานโดยมุ่งผลสำเร็จมากกว่ามุ่งกระบวนการ ขยัน ซื่อสัตย์ อดทน และตรงต่อเวลา มองปัญหาชัดเจน และใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาถ้าตัดสินใจ ผิดแผนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
2. ผลสำเร็จ (Effective) โดยคิดถึงผลสำเร็จของงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด มีการวางแผน กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน และลงมือทำอย่างมุ่งมั่น
3. รุก (Effective) คือการมีบุคลิกลักษณะที่กระตือรือร้น ตั้งตัวอยู่ตลอดเวลา
4. ใจดี (Kindly) มีความอ่อนน้อม เพราะจะช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ และการยอมรับจากผู้อื่น

นอกจากวิธีการดังกล่าวแล้ว การจะประสบความสำเร็จยัง ต้องมีพลังของการตั้งเป้าหมาย ดังนี้

1. ความปรารถนา (Desire) เป็นภาพในความคิดที่เราต้องการให้เป็น โดยต้องรู้ว่าตนเองต้องการอะไรมากที่สุด และสิ่งที่จะทำให้ให้ตนเองประสบความสำเร็จคืออะไร
2. ความเชื่อ (Belief) ต้องมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เป็นผู้เชื่อมั่นว่าเป้าหมายจะบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยตนเอง

3. จินตนาการ (Visualize) ภาพที่เป็นเป้าหมายที่ต้องการ โดยนึกถึงผลสำเร็จ และความภาคภูมิใจ
4. เขียน (Write it down) ให้เขียนเป้าหมายลงไปกระดาษให้ชัดเจน
5. พูดออกมา (Verbalize) คิด พูด ทำ การที่เราพูดเป้าหมายออกมานั้น เป็นการทบทวนจิตใจได้สำนึกของตนเอง และจะเริ่มเชื่อเป้าหมายที่เราตั้งไว้ว่าจะต้องเป็นจริง
6. คำถาม (Question) ถามคำถามที่เกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิต เช่น ต้องการอะไรในชีวิต เพราะอะไร เราต้องทำอะไร
7. กำหนดเวลา (Dead line) กำหนดเวลาที่จะทำสิ่งใด โดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง

8. ลงมือทำ (Do it now) ทุกสิ่งจะประสบความสำเร็จได้ คือ การมุ่งมั่นทำต่อไปจนว่าจะบรรลุเป้าหมาย

ทั้งนี้ จากการศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ต้องมีพลังของการตั้งเป้าหมาย ดังกล่าว ยังสอดคล้องกับ สม สุจิรา (2551) ที่กล่าวว่า เส้นทางสู่ความสำเร็จ คนเก่งทุกคนบนโลกนี้ไม่ว่าจะเชื้อชาติใด ภาษาไหน มีพื้นฐานครอบครัวอย่างไร สิ่งหนึ่งที่มีเหมือนกัน คือความมั่นใจในความสำเร็จ มนุษย์อยู่ได้เพราะความหวังถ้าคนเราคิดไว้ก่อนว่า สิ่งนั้นไม่สำเร็จ การทุ่มเทแรงกายแรงใจก็น้อยลง และไม่สำเร็จจริง ๆ ดังนั้นจึงควรเลิกคิดถึงความพ่ายแพ้ ล้มเหลว ความสำเร็จก็จะมาถึง เครื่องมือสำคัญคือการรู้จักสร้างภาพในใจ หรือจินตนาการโดยกำหนดเป้าหมายเป็นภาพให้ชัดเจน ก็จะสามารถเอาชนะใจตนเองนำไปสู่ความสำเร็จได้ ซึ่งสามารถทำได้ดังนี้

1. มีความมั่นใจในความสำเร็จ เชื่อในความสำเร็จของตนเอง
2. การเอาชนะใจตนเองให้ได้
3. ต้องสร้างภาพในจินตนาการ โดยกำหนดเป้าหมายเป็นภาพให้ชัดเจน

โอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็มีสูงมาก

4. เมื่อเป้าหมายชัดเจน อุปสรรคใหญ่จะกลายเป็นเรื่องเล็ก

นอกจากนี้ ความสำเร็จยังขึ้นอยู่กับ การนำความคิดทางบวกมารวมกัน ก่อเกิดเป็นความคิดสร้างสรรค์ สิ่งที่แตกต่างระหว่างคนที่คิดบวก กับ คิดลบ คือ คนคิดบวกจะแสวงหาโอกาสตลอด และเตรียมตัวพร้อมอยู่เสมอเพราะมั่นใจว่าสักวันต้องมีโอกาส ในขณะที่คนคิดลบจะรอให้โอกาสเข้ามา และก็อาจพลาดโอกาสได้เพราะเตรียมตัวไม่พร้อม

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคในวัยผู้ใหญ่ เกี่ยวข้องกับการฝึกฝนพัฒนาทักษะ การตั้งเป้าหมาย การวิเคราะห์หาสาเหตุแนวทางแก้ไข

การคิดทางบวก โดยจะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง ที่จะแก้ไข ปัญหา ฟันผ่าอุปสรรค และฝึกฝน พัฒนาตนเองให้มีทักษะดังกล่าว เพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย และประสบความสำเร็จในที่สุด

1.3.2 การพัฒนา ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคในวัยเด็ก

นอกจากความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ในวัยผู้ใหญ่ที่สามารถจะ พัฒนาตนเองให้เกิดมีความสามารถดังกล่าวแล้ว ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ยังสามารถ สร้างให้เกิดขึ้นได้ตั้งแต่วัยเด็ก โดยการอบรมเลี้ยงดู ตามเทคนิควิธีการ ซึ่งมีผู้เสนอเทคนิควิธีการ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคให้เกิดขึ้นได้ตั้งแต่วัยเด็ก ดังนี้

กมลพรรณ ชิวพันธุ์ศรี (2549: 102) ได้เสนอเทคนิคการส่งเสริมให้เด็กมีการ พัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (AQ) ดังนี้

1. ให้ช่วยเหลืองานบ้าน และให้ทำอะไรด้วยตนเองตามวัย เมื่อพบอุปสรรค เขาก็จะเรียนรู้วิธีแก้ปัญหา พ่อแม่อย่าปกป้องลูกมากเกินไปต้องฝึกให้ลูกมีความอดทนและกล้าบาก
2. เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผ่านการเล่นและกิจกรรมประจำวันหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้เจอกับอุปสรรคและหาทางออกด้วยตนเอง ต่อเมื่อเขาทำไม่ได้ พ่อแม่จึงค่อยยื่นมือไปช่วยเหลือ
3. การมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม การรู้จักวางตัว มีสติ การแสดงออก ซึ่ง พฤติกรรมที่เหมาะสม สอนให้รู้ว่าสิ่งใดควรทำไม่ควรทำควบคู่กัน ไปด้วยเสมอ
4. สอนให้รู้จักอดทนในการรอคอย รู้จักรอคิว
5. เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น อาจฝึกให้รู้จักช่วยงานพ่อแม่ หรือรับจ้างทำงาน ฝึกประสบการณ์ในช่วงปิดเทอม ซึ่งเป็นการสั่งสมประสบการณ์ที่ดีทางหนึ่งเพื่อให้เด็กเห็นคุณค่า ของเงิน และจะได้ไม่ใช้จ่ายอะไรง่าย ๆ

วิทยา นาควัชร (2544) กล่าวถึง วิธีพัฒนาให้ลูกมีความสามารถในการ เอาชนะอุปสรรคที่สูงขึ้น ซึ่งพ่อแม่ต้องมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสามารถในการเอาชนะ อุปสรรคของเด็กดังนี้

1. พ่อแม่ต้องมี AQ ที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก

1.1 ต้องคิดว่า ความอดทน คือ ความกล้าหาญ

มนุษย์มักนึกว่าความอดทน คือ ความยากลำบากเมื่อพบอุปสรรคซึ่ง จำเป็นต้องใช้ความอดทนต่ออุปสรรค สิ่งแรกก็มักนึกถึงความยากลำบาก เหนื่อย หรือพ่ายแพ้ มนุษย์จึงไม่ยอมอดทน และไม่ยอมอดทน เพราะมนุษย์ตีความหมายของความอดทนเป็นความ เหนื่อยยากลำบาก หากมนุษย์เปลี่ยนความหมายของความอดทนเป็นความกล้าหาญได้ มนุษย์ก็จะ

อดทนได้มากขึ้น เนื่องจากมนุษย์รู้สึกว่าคุณเป็นผู้กล้าหาญ เป็นผู้ชนะ มีเกียรติ ที่สามารถทนต่ออุปสรรค และความคับแค้นใจได้

1.2 ต้องสร้างความภูมิใจในตัวเองตามความเป็นจริง

มนุษย์สามารถสร้างความภาคภูมิใจในตัวเองตามความเป็นจริง โดยการค้นหาและชื่นชมความดีพื้นฐานของตนเอง ซึ่งความดีพื้นฐาน (Basic Goodness) หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์เคยกระทำมาก่อนแล้วและจบไปแล้ว และสิ่งที่กระทำลงไปนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม โดยไม่จำเป็นที่จะต้องเกี่ยวกับคนอื่นหรือทำต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน แม้จะเป็นสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ก็นับว่าเป็นความดีพื้นฐานได้ เช่น เคยช่วยลูกสุนัขตกน้ำ เคยให้เงินขอยาน เคยช่วยเหลือคนอ่อนแอกว่า คนที่สามารถรู้สึก และมองตนเองว่าเป็นคนเก่ง และ ดี ตามความเป็นจริงได้ โดยสามารถค้นหาความดีพื้นฐานของตนเองได้ จะเป็นคนที่รักตัวเองเป็นและมีภูมิคุ้มกันชีวิตตนเองได้ดี ทำให้ผลรวมของจิตใต้สำนึกที่ไม่ดีถูกลดลงไปด้วยจิตสำนึกใหม่ ๆ ที่ดี ดังกล่าว ซึ่งจะทำให้มีความสุขมากขึ้น มั่นใจในตนเองมากขึ้น รักตัวเองตามความเป็นจริงได้มากขึ้น โดยไม่ต้องไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ หรือรอคอยให้ตนเอง ต้องดีกว่านี้หรือเก่งกว่านี้

1.3 ต้องรู้จักสร้างจินตนาการหรือความเชื่อที่ดี ๆ

การสร้างจินตนาการ หรือความเชื่อที่ดี ๆ จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค เช่น อุปสรรคที่มีอยู่จะลดลง จะสามารถแก้ไขอุปสรรคได้อย่างแน่นอน เมื่อมนุษย์เชื่อว่าชีวิตจะดีขึ้นในอนาคต มนุษย์ก็จะเกิดกำลังใจและเกิดพลังในการที่จะอดทนรอคอยวันดี ๆ และสิ่งที่ดี ๆ ที่จะตามมาในอนาคต

1.4 รู้จักพัฒนาความเชื่อให้เกิดความเป็นไปได้

การพัฒนาความเชื่อให้เกิดความเป็นไปได้ โดยคิดว่าการที่มนุษย์จะมีชีวิตที่ดีขึ้นได้นั้น มนุษย์จะต้องเปลี่ยนแปลงลักษณะบางอย่างในตนเองให้เหมาะสมขึ้น ให้ดีขึ้น โดยการลดสิ่งที่ไม่ดีในตนเองออกไป เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้ดีขึ้น และแก้ไขปัญหาอุปสรรคได้ดีขึ้น เนื่องจากการแก้สิ่งอื่นสิ่งที่ไม่ดีในตนเองบุคคลนั้นมักจะรู้ตัว แต่ไม่ยอมยอมรับและมักจะแก้ตัวถ้ามีใครมาเตือน ดังนั้นมนุษย์จึงต้องยอมรับความเป็นจริงและพัฒนาสิ่งที่ไม่ดีให้เป็นสิ่งที่ดีขึ้นให้ได้

2. พ่อแม่ต้องสร้างวินัยให้แก่เด็ก

เด็กจะมีระเบียบวินัยในตนเอง ถ้าพ่อแม่รู้จักวางตัว มีสติกำหนดจิตใจ คำพูด และพฤติกรรมที่แสดงกับเด็กได้อย่างเหมาะสม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้เด็กมีกำลังใจในการทำสิ่งที่ถูกต้องและไม่หมกมุ่นกับใจเมื่อเด็กทำสิ่งที่ผิดพลาด

3. พ่อแม่ต้องไม่เลี้ยงเด็กด้วยวัตถุหรือเงิน

พ่อแม่ไม่ควรให้เด็กสะควกสบายทุกอย่าง ด้วยการให้อุปกรณ์เสริมความสะดวกสบายหรือเงินมากเกินไป เพราะเด็กจะคิดในความสะดวกสบายเหล่านั้น เมื่อมีอุปสรรคหรือความยากลำบากเข้ามาในชีวิตเขาจะทนไม่ได้เพราะไม่เคยต่อสู้กับอุปสรรคหรือความยากลำบากมาก่อน

4. พ่อแม่ควรฝึกให้เด็กเล่นกีฬาบางอย่างเพื่อเรียนรู้การต่อสู้อุปสรรค

กีฬาที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคได้ดีน่าจะเป็นกีฬาที่มีคู่ต่อสู้ เป็นกีฬาที่ใช้สติปัญญาและไม่มีความโหดร้ายเข้าหากัน สอนให้เด็กยอมรับในกติกาของของกีฬาเหล่านั้น เมื่อทำตามกติกาถึงแพ้หรือชนะพ่อแม่ก็ต้องสอนให้เด็กรู้จักยกย่องตนเองว่าเป็นคนมีน้ำใจนักกีฬา พ่อแม่ต้องรู้จักชื่นชมเด็กถึงแม้จะแพ้ก็ตาม

จอม ชุมช่วย ได้เสนอ แนวทางสำหรับพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนา AQ ของเด็ก ดังต่อไปนี้ (ค้นคืนวันที่ 10 สิงหาคม 2551 จากเว็ลด์ไวด์เว็บ: <http://www.Phrael.net/charintip/AQ.html>)

1. สนับสนุนให้ลูกช่วยเหลือตนเอง การปล่อยให้ลูกทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองตั้งแต่เล็กและคอยชื่นชมในความสำเร็จด้วย ทำให้ลูกรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ และมีความพร้อมในการจัดการสิ่งรอบตัว เขาจะมั่นใจในตนเองและรู้สึกดีกับการทำสิ่งต่าง ๆ นอกจากกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว การเล่นหรือกิจกรรมอื่น ๆ เด็กก็ควรได้มีโอกาสทำด้วยตนเองเมื่อเขาทำไม่ได้ พ่อแม่จึงเข้าไปกระตุ้น และช่วยเหลือในบางส่วน

2. สนับสนุนให้ทำกิจกรรมหลากหลายเมื่อพ่อแม่เปิดโอกาสให้เขาทดลองหรือมีประสบการณ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างหลากหลาย ควรสังเกตความชอบและความถนัดของเขาด้วยหากพ่อแม่ส่งเสริมสิ่งที่ลูกถนัดและชอบ จะทำให้เขาเกิดความรู้สึกมุ่งมั่นพยายามขึ้นเอง และเด็กจะรู้สึกดีกับตนเองเกิดคุณลักษณะของความมุ่งมั่นความพยายามติดตัวไป พ่อแม่ควรให้และความเชื่อมั่นว่าลูกทำได้

3. เด็กเล็กอาจต้องใช้เวลาในการเล่นหรือทำกิจกรรมบางอย่างมากกว่าที่ผู้ใหญ่คิด บางครั้งพ่อแม่อาจตีความผิด ในขณะที่ลูกยังรีรอ หรือกำลังสำรวจบางสิ่งบางอย่างอยู่ แต่พ่อแม่กลับมองว่าเขาทำไม่ได้ ก็เลยเร่งรัดหรือทำให้เขาแทน หากทำเช่นบ่อย ๆ นั้นเป็นการส่งความรู้สึกให้ลูกรับรู้ว่า เขาเป็นคนไม่ได้เรื่องหรือเป็นผู้ที่ไม่มีความสามารถ ดังนั้น พ่อแม่ควรเปิดโอกาส และให้เวลากับลูกอย่างเต็มที่

4. ไม่ว่าลูกจะทำอะไรเมื่อเขาแสดงออกให้เห็นถึงความมุ่งมั่นพยายาม พ่อแม่ควรชื่นชมเขาด้วย เพราะแท้จริงแล้วนั่นคือ องค์ประกอบสำคัญที่สุดที่เราต้องการให้เกิดในตัว

ลูก ไม่ใช่เฉพาะตัวความสำเร็จโดยตรง แต่ความมุ่งมั่นพยายามจะติดตัวเขาเพื่อนำไปใช้ ในสถานการณ์อื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

5. ในการเล่นหรือทำงานของเด็ก อาจพลาดพลั้งล้มเหลวหลายครั้งที่พ่อแม่ ใช้การตำหนิหรือเหน็บแนม หรือเห็นเป็นเรื่องตลกเด็กอาจไม่คิดเช่นนั้น เขาอาจรู้สึกไม่ติดกับตนเองได้ ดังนั้นหากลูกพลาดพลั้งเราควรหาจุดดีที่จะชื่นชม รวมทั้งให้กำลังใจและมองไปข้างหน้าอย่างมีความหวัง หากมีครั้งต่อไปเขาจะทำได้เป็นตัวอย่างของความมุ่งมั่นและไม่ย่อท้อ

นอกจากนี้ จันทรชลิ มาพุทธ (2546: 5) กล่าวถึงการพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคว่า พ่อแม่สามารถฝึกลูกได้ตั้งแต่เล็ก ๆ ให้ลูกได้มีโอกาสคิดเองทำเอง ตัดสินใจเอง จะทำให้ลูกเป็นคนกล้าตัดสินใจ การพัฒนา AQ สามารถพัฒนาได้ตลอดเวลาบางคนสามารถจัดการกับปัญหาได้ดี บางคนไม่สามารถจัดการกับปัญหาได้เหมาะสมแต่ไม่ว่าจะเป็นอย่างไรก็ตาม AQ สามารถที่จะพัฒนาและปรับปรุงได้

การพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคในเด็กนั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะปลูกฝังฝึกฝนให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ในอนาคต

สรุปได้ว่า การพัฒนาให้มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ และสามารถที่จะพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียน การทำงาน การดำเนินชีวิต ซึ่งล้วนแล้วแต่สามารถสร้างและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใดก็ตาม

1.4 คุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค นั้นเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่มีอยู่ในตนเอง ซึ่งบุคคลแต่ละคนย่อมมีลักษณะนิสัยความคิดและพฤติกรรมในการตอบสนองต่อปัญหาที่แตกต่างกันไป แต่สำหรับคนที่มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค จะเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

พอล จี. สโตนทซ์ (อ้างจาก ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ 2551: 160-209) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค มีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ด้านความสามารถในการควบคุม (control) ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ (origin and Ownership) ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง (reach) ด้านความอดทน (endurance)

1. การควบคุม (control) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองหรือสถานการณ์ได้ เพื่อให้สามารถผ่านเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคไปได้

2. ต้นเหตุและ ความรับผิดชอบ (original and ownership) หมายถึง การวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา โดยพิจารณาจากตนเองก่อนนำตัวเองเข้าไปแก้ไขสถานการณ์เป็นเจ้าของปัญหาที่เกิดขึ้น และไม่ผลักภาระความรับผิดชอบ

3. ผลกระทบที่จะมาถึง (reach) หมายถึง การรับรู้ผลกระทบของปัญหาที่มีต่อการดำเนินชีวิต และลงมือแก้ไขปัญหาเพื่อให้ปัญหาสิ้นสุด ไม่ขยายออกไป

4. ความอดทน (endurance) หมายถึง ความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค และพยายามขจัดให้หมดไป

มัทธรา ชรรรมบุศย์ (ค้นคืนวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 จากเว็ลด์ไวด์เว็บ:

<http://www.edu.chandra.ac.th/teacherAll/mdra/data/daversity.doc>) กล่าวถึง ข้อแตกต่างระหว่างคนที่มี AQ สูงกับคนที่มี AQ ต่ำ กล่าวคือ คนที่ AQ สูงจะมีลักษณะ ดังนี้

1. มีโอกาสได้รับการคัดเลือก (Selected) และได้รับการเลือกตั้ง (Elected) ให้เป็นผู้นำมากกว่า

2. เป็นนักกีฬาที่มีความสามารถสูงกว่า

3. มีอัตราในการละทิ้งงานหรือลาออกจากงานกลางคันน้อยกว่าคนที่มี AQ ต่ำ ถึง 3 เท่า

4. เป็นผู้บริหารที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานสูง

5. สามารถเรียนรู้งานได้รวดเร็วกว่าและสามารถประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการทำงานได้อย่างชำนาญ

6. เป็นนักแก้ไขปัญหาที่มีความสามารถสูง

7. เป็นที่พึงพอใจหรือถูกใจของผู้ปฏิบัติงานที่มี AQ สูงเหมือน ๆ กัน

หากจะเป็นผู้บริหารหรือผู้นำในอนาคต จำเป็นอย่างยิ่งที่ท่านจะต้องมี AQ เนื่องจากมีข้อค้นพบในงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการประกอบอาชีพเป็นจำนวนมากที่พบว่า ความสำเร็จในชีวิต (Life success) ของคนเรานั้น เกิดจากองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. ความเฉลียวฉลาด หรือความสามารถในเชิงสติปัญญา (IQ)

2. ความสามารถในการเข้าสังคม (SQ/ Social quotient หรือ Social intelligence)

3. ความเข้มแข็งในตนเอง (Self-strength) หรือความทะเยอทะยานที่จะไปสู่ความสำเร็จ (Ambition)

กมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี (ค้นคืนวันที่ 20 สิงหาคม 2551 จากเว็ลด์ไวด์เว็บ:
<http://www.parentyouth.net>) กล่าวว่า ผู้ที่มี AQ จะสามารถเรียนรู้ในสิ่งต่อไปนี้

1. รู้จักสร้างกรอบความคิดใหม่ ด้วยการเปลี่ยนแปลงตนเองจากผู้ที่เคยยอมแพ้หรือเคยต่อสู้กับชีวิตในทางที่ไม่ถูกต้องให้กลายเป็นผู้ที่ทำวิกฤติให้เป็นโอกาส
2. สามารถบริหารจัดการกับชีวิตของตนเองได้ดีขึ้น เช่น ไม่ตำหนิตนเองและผู้อื่น และลดการทำร้ายอารมณ์ของตนเอง (ไม่โกรธง่าย หงุดหงิดง่าย)
3. เมื่อประสบกับความทุกข์ยากหรือความผิดหวัง ก็สามารถรักษาสภาพจิตใจของตนเองให้เข้มแข็งขึ้นได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว
4. เมื่อเผชิญปัญหาที่ร้ายแรง ก็มีสติสัมปชัญญะที่มั่นคง สามารถแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เข้ามาขัดขวางความสำเร็จของตนได้
5. ทำให้มีสุขภาพที่แข็งแรงขึ้น มีความสุขมากขึ้นและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
6. สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน และสามารถติดต่อสื่อสารกับสมาชิกทีมงานหรือกับเพื่อนร่วมงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
7. ทำให้มีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ไม่เฉื่อยชา มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น

นอกจากนี้ กมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี (2549: 106) ยังได้กล่าวถึงบทสรุปของการเป็นคนที่ประสบความสำเร็จได้อย่างเป็นสุข ดังนี้

1. เป็นผู้วิสัยทัศน์กว้างไกล มองภาพรวมออก คาดการณ์ล่วงหน้าได้อย่างค่อนข้างถูกต้อง
2. เป็นผู้ มี IQ, EQ, AQ, MQ, PQ และ SQ ดีและสมดุลกัน
3. มีความกระตือรือร้น คืบตัวอยู่ตลอดเวลา
4. มีความรับผิดชอบ กล้าลอง กล้าเสี่ยงในสิ่งที่ทำทนายพอควร
5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง แต่ขณะเดียวกันก็ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
6. รู้ความเป็นตัวตนของตนเอง มีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร รู้คุณค่าในตัวเอง
7. มีไหวพริบ จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์
8. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มองโลกในแง่ดี
9. มีคุณธรรม จริยธรรมอันดี

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถเอาชนะอุปสรรค นั้น ต้องเป็นผู้ใช้สติปัญญาในการแก้ไข มีความอดทนและความพยายามที่มุ่งมั่น คิดว่าปัญหาทุกอย่างมีทางออก

มองโลกในแง่ดีสามารถเปลี่ยนวิกฤติเป็นโอกาส ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นคุณลักษณะทางค่านิยมที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

2.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล เป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบพัฒนาให้เด็กมีความประพฤติที่พึงประสงค์ จนเป็นแบบที่ได้รับความนิยมว่าเป็นแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลหมายถึง การอธิบายเหตุผลต่อบุตรในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น เมื่อมีการส่งเสริมหรือป้องกันการกระทำของบุตรหรือลงโทษบุตร การใช้เหตุผลของบิดามารดาเป็นไปเพื่อช่วยให้บุตรได้เรียนรู้ในสิ่งที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ จากการประมวลผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก (ดวงเดือน พันธมนาวิน และคนอื่น ๆ 2520, 2524, 2543, อ้างใน จรรยา สุวรรณทัต 2544: 20)

นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ยังมีความเกี่ยวข้อง เป็นส่วนหนึ่งของ การอบรมเลี้ยงดูทางบวก เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีผู้ให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกัน ดังเช่น ปรีชา เกตุทัต (2540: 264) ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นลักษณะของการอบรมสั่งสอนด้วยเหตุผล ให้โอกาสเด็กได้แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ มีส่วนรับรู้ รับผิดชอบต่อกิจกรรมของครอบครัวสามารถแสดงความสามารถของตนเองได้เต็มที่ พ่อแม่คอยแนะนำแนวทางที่ถูกต้องด้วยเหตุผล เด็กเหล่านี้จะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความรับผิดชอบ และมีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่ดีและพึ่งตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทศนีย์ ดวงดี (2544: 7) ที่ได้ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่า หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่บุตร โดยใช้เหตุผล ไม่ยึดตนเองเป็นที่ตั้ง สนับสนุนให้เด็กได้ใช้ความคิด ได้ปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองต้องการอย่างสร้างสรรค์ กระตุ้นให้เขามีความกระตือรือร้นและให้อิสระแก่เขาในการแสดงออกทางความคิด และกระทำสิ่งต่าง ๆ ในทิศทางที่เหมาะสม

โดยสรุป การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของพ่อแม่เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญในการเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นในสังคมอย่างสมบูรณ์ โดยให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอ รวมไปถึงการอบรมให้เด็กรู้จักระเบียบของสังคม โดยวิธีการปลูกฝัง

คุณลักษณะที่ดีให้แก่เด็ก คือ การมีสุขภาพอนามัยดี มีระเบียบวินัย กล้าแสดงความคิดเห็น และรู้จักการแก้ปัญหา ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลนั้น เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนา ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ในลักษณะที่พึงประสงค์

2.2 ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

การอบรมเลี้ยงดูให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะ และสามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ เด็กต้องเรียนรู้จากพ่อแม่ ดังนั้นพ่อแม่จึงมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อเด็ก เด็กจะเติบโตมามีพฤติกรรมพึงประสงค์หรือไม่ ขึ้นอยู่กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนใหญ่ ซึ่ง Baumrind D (อ้างใน ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และ ปราณี สุทธิสุนทร 2550: 109) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่สุด โดยครอบครัวทำหน้าที่ครบถ้วนทั้ง 4 ด้าน กล่าวคือ การให้ความรักความอบอุ่นใกล้ชิด การอบรมที่ชัดเจน การตอบสนองความต้องการตามวุฒิภาวะของเด็ก และมีการสื่อสารระหว่างพ่อแม่และเด็กในเชิงสร้างสรรค์

การอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ ให้การสนับสนุน มีเหตุผล ขอมรับความสามารถ และความคิดเห็นของบุตร มีความเสมอต้นเสมอปลาย มีความชัดเจนในการให้รางวัลต่อพฤติกรรมที่ต้องการส่งเสริม และการลงโทษต่อพฤติกรรมที่ต้องการระงับ เป็นวิธีการสำคัญที่ส่งผลทางบวกต่อการส่งเสริมลักษณะจิตใจ และพฤติกรรม อันดีงามให้แก่เด็กและเยาวชนไทย (คุณฉวี โยเหลา 2535 อ้างใน งามตา วนิทานนท์ 2544 : 75-76) ซึ่งสอดคล้องกับ วัลภา สบายยิ่ง (2547: 78) ที่กล่าวว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่สำคัญต่อการปลูกฝังเด็กและเยาวชนไทยให้เป็นคนดี และเก่งมี 3 รูปแบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนแบบให้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และแบบให้เด็กพึ่งตนเองเร็ว นอกจากนี้ ปรีชา เกตุทัต (2540: 264) ยังกล่าวว่า ในปัจจุบันพ่อแม่มีแนวโน้มที่จะใช้วิธีอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เพราะเป็นวิธีที่ช่วยให้เด็กพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ ทั้งนี้พ่อแม่จำเป็นต้องเข้าใจลักษณะพัฒนาการ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับเด็ก ในวัยต่าง ๆ มีเจตคติที่ดีต่อเด็ก ขอมรับความสำคัญของเด็ก รับฟังความคิดเห็น คอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้แก่เด็กด้วยเหตุผล และสามารถให้ความรัก ความอบอุ่นต่อเด็กได้อย่างเต็มที่สม่ำเสมอ

จากการประมวลและสังเคราะห์ผลการวิจัยการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ข้อสรุปว่า เด็กและเยาวชนไทยที่มีลักษณะจิตใจและพฤติกรรมที่น่าปรารถนาเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูใน 3 มิติ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก แบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และแบบให้เด็กพึ่งตนเองเร็ว

(คณะกรรมการเฉพาะกิจเรื่องการเลี้ยงดูและอบรม 2526, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ 2533
อ้างใน งามตา วนิทานนท์ 2544: 75)

จากที่กล่าว การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นแบบการ
อบรมเลี้ยงดูที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพในการอบรมสั่ง
สอน ปลูกฝัง ให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ จึงควรที่จะส่งเสริมและสนับสนุน ให้พ่อแม่
ผู้ปกครอง ตระหนักถึงความสำคัญและอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

2.3 ความสำคัญของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

การที่เด็กจะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่
อบรมสั่งสอน การเรียนรู้ครั้งแรกของมนุษย์ขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดูของพ่อแม่ เด็กที่มีความแตกต่าง
กัน เนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน พ่อแม่เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและ
พฤติกรรมของเด็กทั้งทางด้าน การถ่ายทอดทางพันธุกรรม และการอบรมเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อม
เด็กที่ได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ในวัยตอนต้น จะพัฒนาความรู้สึกเชื่อถือและไว้วางใจใน
ตนเอง อันเป็นรากฐานในการพัฒนาความรู้สึกไว้วางใจผู้อื่นต่อไป (ปริยา เกตุทัต 2540: 262)

การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของเด็กนั้น พ่อแม่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นด้าน
อารมณ์ เด็กจะต้องได้รับการดูแลเลี้ยงดู และอบรมจากพ่อแม่ให้มีพัฒนาการด้านอารมณ์ที่ดีไป
ตามอายุ และวัยต่าง ๆ เพื่อให้เป็นคนร่าเริง มีความอดทน อดกลั้น ด้านสังคมเด็กจะต้องได้รับ
การอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและมี
มนุษยสัมพันธ์ที่ดี ด้านสติปัญญาเด็กต้องได้รับการดูแล และอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่เพื่อให้มี
พัฒนาการด้านสติปัญญา และสมองที่จะพัฒนา รับรู้และเรียนต่อไปตามลำดับขั้นของอายุไปจนถึง
วัยเข้าเรียน ซึ่งความปรารถนาของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูลูก ก็คือการให้ลูกเป็นคนดี และ
สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นพ่อแม่จะบรรลุเป้าหมายในการอบรมเลี้ยงดู
จึงควรเลือกรูปแบบการการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ซึ่งเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับการ
ยอมรับว่า จะส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยการอบรมสั่งสอนด้วยเหตุผล ให้โอกาส
เด็กแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ รับผิดชอบต่อการกระทำ สามารถแสดงความสามารถได้อย่าง
เต็มที่ พ่อแม่คอยแนะนำแนวทางที่ถูกต้องด้วยเหตุผล เด็กจะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความ
รับผิดชอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ดี และสามารถพึ่งตนเองได้ พ่อแม่
จึงมีหน้าที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ที่ดีให้แก่ลูก

ในปัจจุบันครอบครัวไทยส่วนใหญ่ ต้องประสบกับปัญหาที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก
เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจ ทำให้พ่อแม่ต้องออกหางานทำ และปัญหาที่พบมาก คือ

การอบรมเลี้ยงดูลูกให้เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างไม่มีปัญหา พ่อแม่จะต้องเข้าใจลูกและแบ่งเวลาให้ลูกอย่างเหมาะสม โดยวิธีการดังนี้

(วารสาร รักษ์วิจัย 2540: 19-20)

1. ตั้งเป้าหมายในการอบรมเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่

พ่อแม่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของลูก โดยที่พ่อแม่ต้องคิดว่าต้องการให้ลูกของตนเป็นอย่างไร พ่อแม่ก็จะต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างเช่นนั้นต่อลูก เพื่อให้ลูกเห็นแบบอย่างชัดเจน หากพ่อแม่ไม่ได้มีเป้าหมายในการอบรมเลี้ยงดูไว้ก่อนแล้วก็มักจะเลี้ยงลูกตามอารมณ์ ทำให้เด็กได้รับอิทธิพลในทางลบไปโดยไม่รู้ตัว

2. รู้จิตวิทยาการอบรมเลี้ยงดูลูก

พ่อแม่ต้องรู้ถึงพัฒนาการขั้นต่าง ๆ ของเด็กแต่ละวัย โดยยึดถือพัฒนาการของเด็ก ความต้องการของเด็กเป็นหลัก นอกจากจะต้องเอาใจใส่เด็กในด้านโภชนาการแล้ว ยังต้องรู้จัก การจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี ทั้งร่างกายและจิตใจ

การอบรมเลี้ยงดู แบบมีเหตุผล จึงเป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดู ที่พ่อแม่จะบรรลุเป้าหมายของการเลี้ยงดูลูก คือให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข และมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ส่งผลให้เด็ก มีการพัฒนาการตามวัย และจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ประสบความสำเร็จ เป็นทรัพยากรบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และพัฒนาประเทศต่อไป

2.4 หลักวิธีการการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

สำหรับครอบครัวในปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในสภาพที่สังคม มีการเปลี่ยนแปลงสับสน วุ่นวายเต็มไปด้วยปัญหา การอบรมเลี้ยงดูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล เป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดู ที่มีอิทธิพลและมีประสิทธิภาพในการเลี้ยงดูเด็กให้มีความประพฤติที่พึงประสงค์ ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรให้ความสำคัญ และสนใจที่จะนำหลักและวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมีหลักและวิธีการดังนี้

วารสาร รักษ์วิจัย (2540) ได้เสนอหลักการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักความอบอุ่น แบบประชาธิปไตย ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลเป็นส่วนหนึ่ง ของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยดังนี้

1. พ่อแม่ให้สิทธิแก่ลูกในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวให้เขาเป็นตัวของตัวเอง ให้มากที่สุด พ่อแม่ต้องไม่คิดแทนลูก ฝึกให้เขาได้คิดด้วยตนเอง และรับผิดชอบต่อตนเอง สามารถเลือกใช้ชีวิตในสังคมในอนาคตเมื่อเขาเติบโตขึ้นได้อย่างเหมาะสม

2. พ่อแม่มีหน้าที่ให้สิ่งต่าง ๆ ตรงกับพัฒนาการของลูกตามความเหมาะสม และความสามารถทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และทักษะของลูก ไม่บังคับให้เด็กต้องทำในสิ่งที่เด็กยังไม่พร้อมที่จะทำได้

3. พ่อแม่ควรเอาใจใส่ต่อความคิดเห็นของลูก สนใจกิจกรรมต่าง ๆ ของลูก ให้คำแนะนำ ส่งเสริมและเฝ้าดูผลสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจและอดทน เมื่อลูกประสบความสำเร็จ พ่อแม่ควรแสดงความดีใจ และการให้แรงเสริมด้วยการชมเชย หรือการให้รางวัล เพื่อให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ เชื่อมมั่นในตนเอง และมีกำลังใจในการทำงานอย่างอื่นต่อไป

4. พ่อแม่ควรมีเวลาใกล้ชิดลูกและทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของลูก ให้คำแนะนำมากกว่าการออกคำสั่งให้ทำ ควรเลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตยไม่ใช่เผด็จการ เพราะจะช่วยให้เด็กได้เติบโตอย่างมีอิสระตามพัฒนาการขั้นต่าง ๆ

5. พ่อแม่ควรใช้แรงเสริมเป็นตัวสร้างบุคลิกภาพของเด็กตามที่ตนต้องการจะให้เด็กเป็น พ่อแม่จะต้องเป็นแบบอย่างโดยแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ให้ลูกเห็นอย่างเด่นชัด เช่น การแสดงถึงความเป็นคนอดทนในการทำงาน ความมีระเบียบวินัย มีเหตุผล และมีอารมณ์มั่นคง เพื่อลูกจะได้ยึดเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป

6. พ่อแม่ต้องส่งเสริมความเป็นคนมีสุขภาพจิตที่ดีให้แก่ลูก โดยให้อิสระแก่ลูกควบคู่ไปกับการมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ทำให้ทั้งสองสิ่งมีความสมดุลกันขึ้นในตัว of ลูก เช่น ขอมให้ลูกมีสิทธิแสดงความคิดเห็นและมีส่วนรวมในกิจกรรมของครอบครัว ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ในขณะที่เด็วกันก็ฝึกให้ลูกรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ เช่น ให้อู้จักช่วยตนเอง ในปัญหาพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ การกิน การนอน การขับถ่าย การเล่น ฯลฯ

7. พ่อแม่ควรจะใช้วิธีการลงโทษให้เหมาะสม การทำโทษยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็ก การลงโทษทางร่างกายยังไม่ใช่เป็นสิ่งที่ล้าสมัย ตามทฤษฎีของ โคลเบอร์ค (Kolhberg) กล่าวไว้ว่า ในเด็กอายุ 1-7 ปี การทำโทษทางกายยังใช้ได้ดี เพราะเด็กในวัยนี้กำลังเกิดการเรียนรู้ โดยหลีกเลี่ยงการถูกทำโทษทางร่างกาย การตีเด็ก เป็นการตีเพื่อสั่งสอน ไม่ใช่ตีเพราะความโกรธ หรือสาเหตุอื่น ฉะนั้นการตีเด็กเพื่อลงโทษจึงไม่ผิดและใช้ได้ดีที่สุดสำหรับการพัฒนาจริยธรรมให้แก่เด็กในวัยนี้ แต่อย่างไรก็ตาม การลงโทษเด็กควรมีหลักการที่ถูกต้องด้วย จึงจะทำให้การลงโทษนั้นเกิดผลดีแก่ตัวเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

8. การฝึกวินัยให้กับลูกเป็นสิ่งจำเป็น ควรเริ่มทำในเมื่อลูกโตพอที่จะเข้าใจเหตุผลแล้ว (ประมาณ 2-3 ปี) ไม่ควรขัดเขียดให้เด็กมีระเบียบวินัยที่มากเกินไปในเมื่อเด็กยังไม่พร้อม เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็กมากกว่าผลดี จะทำให้เด็กเก็บกดต่อต้านและเอาแต่ใจตัวเองไม่คำนึงถึงผู้อื่น

9. พ่อแม่ควรสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้ลูกเกิดความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้เขาได้เรียนรู้ทุกอย่างด้วยตัวของเขาเองเป็นหลัก โดยพ่อแม่เป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือและคอยแนะนำเท่านั้น

10. พ่อแม่ควรช่วยให้ลูกได้เรียนรู้ที่จะอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กวัยเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการปรับตัวเองให้เข้ากับสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ในภายหน้า

ผลของการเลี้ยงดู เด็กจะมีลักษณะดังนี้

1. เป็นคนเปิดเผยเป็นตัวของตัวเอง มีเหตุมีผล
2. มีความรับผิดชอบ
3. มีอารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส มองโลกในแง่ดี
4. เรียนรู้อะไร ๆ ได้อย่างรวดเร็ว
5. สามารถปรับตัวได้ดีและกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ
6. สามารถช่วยเหลือตนเองและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
7. มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง
8. มีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดี
9. ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นได้ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์
10. มีความเข้าใจตนเองสูงและรู้สึกรู้ว่าตนเองมีคุณค่า
11. รู้จักใช้เหตุผล เคารพสิทธิของตนเอง และผู้อื่น

นอกจากนี้ งามดา วณิชานนท์ (2544: 76-77) ยังได้นำเสนอ หลักการและวิธีปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดู แบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ สรุปได้ดัง ตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 หลักและวิธีการปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

หลักการ	วิธีปฏิบัติ
1. ใช้พระคุณมากกว่าใช้พระเดชกับเด็ก	เน้นการให้รางวัล สนับสนุนแสดงความพอใจเมื่อเด็กทำความดี (เจตนาดี) มากกว่าการลงโทษ เมื่อเด็กทำผิด โดยลงโทษเท่าที่จำเป็น และทำให้น้อย
2. ให้รางวัลอย่างเหมาะสม	เมื่อเด็กทำดี มีเจตนาดี ก็ให้รางวัล ชมเชยอย่างเหมาะสมกับปริมาณความดี เหมาะสมกับเวลา และเป็นรางวัลที่ตรงกับระดับการพัฒนาการของเด็ก
3. ไม่ลงโทษเด็กตามอารมณ์ของตน	ปรับอารมณ์ให้สงบและปกติเมื่อเข้าใจเด็ก ไม่ใช่เด็กเป็นสิ่งรองรับอารมณ์เสียของตน
4. ปฏิบัติเช่นนี้อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ	ยึดการกระทำและเจตนาของเด็กเป็นหลักในการให้รางวัล (หรือลงโทษ) เมื่อให้รางวัลก็บอกเด็กด้วยว่าให้เพราะเด็กได้ทำดี (มีเจตนาดี) ในเรื่องใดมาก่อน

จุดสำคัญของวิธีการนี้ คือการให้รางวัลหรือการลงโทษเด็ก ต้องกระทำอย่างมีระบบ คงเส้นคงวา สอดคล้องกับเจตนา และการกระทำของเด็ก

กล่าวโดยสรุป หลักและวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลดังกล่าว พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยนำไปปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัย นอกจากนี้หากสามารถสร้างบรรยากาศภายในบ้าน ให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก เป็นไปด้วยความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่จะประสบความสำเร็จในการปลูกฝังลูกให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

5. ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

สลักจิต บุญยะรังสรรค์ (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “การเลือกวิธีแก้ปัญหาในสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่มีระดับความเกี่ยวข้องทางอารมณ์แตกต่างกัน ของผู้ใหญ่ตอนต้น” โดยศึกษา จากกลุ่มอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัทเอกชน 180 คน ประกอบด้วยเพศชาย 90 คน และเพศหญิง 90 คน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกวิธีแก้ปัญหาและระดับอารมณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีแก้ปัญหาแบ่งเป็น 4 แบบ คือ การจัดการกับปัญหาโดยตรง การวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผล การยอมทำตามโดยปราศจากข้อโต้แย้ง และการหลีกเลี่ยงการคิดถึงและปฏิเสธปัญหา พบว่าในระดับอารมณ์ร่วมต่ำผู้ใหญ่ตอนต้นใช้วิธีการแก้ปัญหาทั้ง 4 แบบไม่แตกต่างกัน ในระดับอารมณ์ร่วมปานกลางผู้ใหญ่ตอนต้นใช้วิธีแก้ปัญหาแบบจัดการกับปัญหาโดยตรง และในระดับอารมณ์ร่วมสูงผู้ใหญ่ตอนต้นใช้วิธีแก้ปัญหาแบบวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลและการยอมทำตามโดยปราศจากข้อโต้แย้ง

นภคล คำเต็ม (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค การสนับสนุนจากครอบครัวกับความสำเร็จในวิชาชีพ ของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์” โดยศึกษาหัวหน้าหอผู้ป่วย จำนวน 345 คน ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ มีความสำเร็จในวิชาชีพ อยู่ในระดับสูง ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และประสบการณ์ในตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ นอกจากนี้ยังพบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค การสนับสนุนจากครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ ส่วนตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในวิชาชีพ ของหัวหน้าหอผู้ป่วยได้ คือ การสนับสนุนจากครอบครัวและความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

วิลเลียม (Williams, 2003: http://www.Peaklearning.com/documents/rp_williams_dissertation.pdf.) ได้ศึกษา เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองต่ออุปสรรคของผู้บริหาร โรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยศึกษาผู้บริหารโรงเรียนจำนวน

17 คน และครูผู้สอน จำนวน 79 คน จากอริโซน่า ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอยู่ในโรงเรียนที่มีผู้บริหาร โรงเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสูงด้วย

ลิน (Lin, 2003: <http://www.usd.edu/edad/dissbright.cfm>) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคในชีวิต และการประกอบอาชีพระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัยชาวไต้หวันกับผู้บริหารมหาวิทยาลัยทางตะวันตกของสหรัฐอเมริกา โดยเชื่อว่ารูปแบบในการตอบสนองต่ออุปสรรคสืบเนื่องมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยศึกษาผู้บริหารมหาวิทยาลัยชาวไต้หวัน จำนวน 211 คน และผู้บริหารมหาวิทยาลัยชาวอเมริกันจำนวน 124 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยชาวไต้หวันมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสูงกว่า และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ผู้บริหารชาวไต้หวันมีความสามารถด้านการอดทนสูงกว่าผู้บริหารชาวอเมริกัน

ภูมิบัณฑิต หัตถนิรันดร์ (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนปัญญา (IQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) และเขาวนปัญญาด้านคุณธรรมจริยธรรม (MQ) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” โดยศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 420 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลจากการวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเขาวนปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค และเขาวนปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากนี้ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 3 ตัวคือ เขาวนปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ และเขาวนปัญญาด้านคุณธรรมจริยธรรม

เมธาวดี สังขะมาณ (2548) ศึกษาเรื่อง “ตัวแปรคัดสรรที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2547” โดยศึกษา นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2547 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรคัดสรรทั้ง 11 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความฉลาดทางอารมณ์ อึดทนโน้ทนัย ความเครียด ความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น การมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน โดยรวมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับ

ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความฉลาดทางอารมณ์ อัตรานวัตกรรม ความเครียด ความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น การมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2547

พรสุภา วสุนธรา (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคกับความรับผิดชอบในงานของนักเขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์” โดยศึกษา นักเขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ และนนทบุรี จำนวน 380 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ด้านการรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น และด้านการวางแผนควบคุมและดำเนินการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ส่วนด้านความรับผิดชอบ นักเขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีความรับผิดชอบในงานอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการมีวินัยในตนเอง รองลงมาคือ ด้านการยอมรับในการกระทำของตนและปรับปรุงแก้ไข และด้านการทำงาน โดยคำนึงถึงคุณภาพ ส่วนด้านวุฒิการศึกษา และอายุต่างกัน ของนักเขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคต่างกัน นอกจากนี้ นักเขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่วุฒิการศึกษา อายุ อายุการทำงาน ณ ที่ทำงานปัจจุบัน และอายุการทำงานรวมต่างกัน มีความรับผิดชอบในงานต่างกัน นอกจากนี้ความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค ด้านการวางแผนควบคุมและดำเนินการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ด้านการรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น ด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และด้านความคิดสร้างสรรค์ อดทน เพียรพยายาม ส่งผลให้ นักเขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์มีความรับผิดชอบในงานต่างกัน ทั้งนี้ความรับผิดชอบในงานโดยรวม กับความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก

กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในเอาชนะอุปสรรค ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี” โดยศึกษา นิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2549 จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน รวม 6 สถาบัน จำนวน 636 คน ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับปานกลางในขณะที่ค่าเฉลี่ยความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (AQ) ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (AQ) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาของบิดา และรายได้ของครอบครัวของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ แต่การศึกษาของมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ และไม่พบ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวทั้งหมดกับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (AQ) นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแตกต่างกัน มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (AQ) แตกต่างกัน โดยนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบประชาธิปไตยมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค(AQ) สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แต่ไม่พบความแตกต่างของความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (AQ) ของนิสิตศึกษากับตัวแปรที่เป็นภูมิหลัง ด้านเพศ คณะวิชา อาชีพของบิดามารดา และ ภูมิฐานะของครอบครัว

ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ และฐิติมา วัฒน โสภาศิริ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ ในการแก้ปัญหา (AQ) เชาวน์อารมณ์(EQ) และความเครียดของผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในกรุงเทพมหานคร” โดยศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,000 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีระดับเชาวน์ในการแก้ปัญหา ระดับเชาวน์อารมณ์ ระดับจริยธรรมธุรกิจ อยู่ในระดับสูง ส่วนเชาวน์อารมณ์ ซึ่งมีองค์ประกอบ ทั้ง 5 ด้านได้แก่ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการจัดระเบียบอารมณ์ของตนเอง ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการร่วมรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น และด้านทักษะทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเชาวน์ในการแก้ปัญหา และจริยธรรมธุรกิจ สำหรับ เชาวน์ในการแก้ปัญหา ทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านการควบคุม ด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ ด้านผลกระทบ และด้านความทนทาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมธุรกิจเช่นกัน แต่เชาวน์อารมณ์ เชาวน์การแก้ปัญหา และจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียด ส่วน การแข่งขันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียด

ธิดา ฐิติพาณิชย์างกูร (2550) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์ และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3” โดยศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรปัจจัย ที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์ ได้แก่ สัมพันธภาพในการครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่วนตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาฟันฝ่าอุปสรรค คือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล สัมพันธภาพในครอบครัว บรรยากาศการเรียนการสอน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

กนิษฐา หมั่นกิจการ (2550) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1” โดยศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 398 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ 3 อันดับแรก ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพด้านอาการทางจิต และการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ส่วนปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค 3 อันดับแรก ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล และบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว

ศิริวรรณ พจนอารี (2551) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบเชาวน์อารมณ์ ความสามารถในการเผชิญปัญหาฟันฝ่าอุปสรรคและเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการเพชรบุรี” โดยศึกษา นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการเพชรบุรี ปีการศึกษา 2550 ชั้นปวช.2 และชั้นปวช.3 ในสาขางานคอมพิวเตอร์จำนวน 130 คน สาขางานการบัญชี จำนวน 113 และสาขางานขาย จำนวน 121 คน รวมทั้งสิ้น 364 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีระดับเชาวน์อารมณ์ ความสามารถในการเผชิญปัญหาฟันฝ่าอุปสรรค และเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระ ก่อนข้างสูง ส่วนนักเรียนที่เรียนสาขางานต่างกันมีเชาวน์อารมณ์ ความสามารถในการเผชิญปัญหาฟันฝ่าอุปสรรค และเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน แต่ไม่พบความแตกต่างในเชาวน์อารมณ์ และเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระ นอกจากนี้ พบว่านักเรียนสาขางานการบัญชี และนักเรียนในสาขางานการขาย มีคะแนนความสามารถในการเผชิญปัญหาฟันฝ่าอุปสรรคสูงกว่านักเรียนในสาขางานคอมพิวเตอร์

จากผลการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค จะพบได้ในบุคคลทุกวัย และส่งผลต่อการดำเนินชีวิต โดยที่ความสามารถในการเอาชนะของบุคคลยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูจะเป็นในลักษณะหรือรูปแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง การให้ความสำคัญกับพ่อแม่ผู้ปกครองในการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาภาคตัดขวาง รายละเอียดในการดำเนินการมีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2552 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียน เขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีโรงเรียนที่มีชั้นอนุบาล จำนวน 12 โรงเรียน โดยกำหนดจากจำนวนเด็กนักเรียนอนุบาล ปีที่ 3 จำนวน 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,125 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 295 คน จากการคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยใช้แนวคิดและวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง การคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) และยอมให้เกิดค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร = 1,125 คน

e = ความความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ($e = .05$ หรือ ร้อยละ 5)

$$n = \frac{1,125}{1 + (1,125)(0.05)^2} = 295 \text{ คน}$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 295 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) ดังนี้

1. สำรวจรายชื่อโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่มีชั้นอนุบาล ปีที่ 3 (เด็กอายุ ระหว่าง 5-6 ปี) รวมทั้งสิ้น 12 โรงเรียน
2. สุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ได้จำนวน 6 โรงเรียน จากทั้งหมด 12 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 630 คน
3. สุ่มกลุ่มตัวอย่าง ห้องเรียนเด็กอนุบาลปีที่ 3 มากี่หนึ่ง ของโรงเรียนที่มีชั้นอนุบาลปีที่ 3 มากกว่า 1 ห้อง ทำให้ได้ เด็กอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 11 ห้อง รวม 330 คน จาก 6 โรงเรียน จึงได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของเด็กอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 330 คน ซึ่งได้นำมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 330 คน ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างมากกว่าที่กำหนดไว้ คือ 295 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนบุญสมอนุบาล	120	60	18.18
โรงเรียนลาซาล (มารดาพิทักษ์)	60	30	09.09
โรงเรียนวัดแสง	30	30	09.09
โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์	180	90	27.27
โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี	180	90	27.27
โรงเรียนตั้งเอ็ง	60	30	09.09
รวม	630	330	100

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนามาจาก วิชา จิตวิทยาเชิงการ (2550) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 ข้อประกอบด้วย

เพศ แบ่งเป็น ชาย หญิง

อายุ แบ่งเป็นระหว่าง 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป

วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.6)/ปวช

ปวท. ปวส. อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

อาชีพ แบ่งเป็น รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกร ค้าขายรายย่อย
ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท/รับจ้างรายเดือน รับจ้างทั่วไป

จำนวนพี่น้องของเด็กอนุบาลปีที่ 3 (รวมตัวนักเรียน) แบ่งเป็น 1 คน (ลูกคนเดียว) 2 คน 3 คน และ 4 คนขึ้นไป

ท่านเกี่ยวข้องเป็นอะไรกับเด็กอนุบาลปีที่ 3 แบ่งเป็น บิดา มารดา ญาติพี่น้อง

ตอนที่ 2 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5

อันดับ จำนวน 26 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

ด้าน	การรวมคะแนน
1. ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค (control)	รวมข้อ 1 ถึง ข้อ 6
2. ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ (original and ownership)	รวมข้อ 7 ถึง ข้อ 12
3. ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง (reach)	รวมข้อ 13 ถึง ข้อ 18
4. ด้านความอดทน (endurance)	รวมข้อ 19 ถึง ข้อ 26

ตอนที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 อันดับ

จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 9 ด้าน ดังนี้

ด้าน	การรวมคะแนน
1. การอธิบายชี้แจงเหตุผล	รวมข้อ 1 - 4 (4 ข้อ)
2. รับฟังความคิดเห็น	รวมข้อ 5 - 6 (2 ข้อ)
3. การให้ความยุติธรรม	รวมข้อ 7 - 8 (2 ข้อ)
4. การให้อิสระ	รวมข้อ 9 - 10 (2 ข้อ)
5. การให้กำลังใจ	รวมข้อ 11 - 12 (2 ข้อ)
6. การให้คำแนะนำ	รวมข้อ 13 - 14 (2 ข้อ)
7. การให้คำชมเชย	รวมข้อ 15 - 16 (2 ข้อ)
8. การจัดประสบการณ์	รวมข้อ 17 - 18 (2 ข้อ)
9. สร้างความเชื่อมั่น	รวมข้อ 19 - 20 (2 ข้อ)

3. การตรวจสอบเครื่องมือ

3.1 ความตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามทั้งหมดให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ด้านจิตวิทยา ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และ ด้านสถิติและการวิจัย ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น

3.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 ในโรงเรียนอนุบาลมารีนิรมล อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่มีใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน ทดสอบหาความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .87
การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .91
รวมทั้งฉบับ	ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .91

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และทำหนังสือถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน ทั้ง 6 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ผู้ปกครองเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียน

4.2 ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยเข้าพบอาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบนักเรียนอนุบาลกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการวิจัย แจกแบบสอบถาม และหนังสือชี้แจงถึงผู้ปกครองในการขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม โดยมอบหมายให้เด็กนักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองแล้วนำส่งคืนครูประจำชั้นในวันถัดไป จากนั้นนัดหมายวันมารับแบบสอบถาม และเดินทางไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลทั่วไป ของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 ของ โรงเรียน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค และการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 ของโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถาม กำหนดเป็น 5 ระดับ พิจารณาจากระดับค่าเฉลี่ยตามแนวทางของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9 อ้างใน สุปิ่น ราสุวรรณ 2540: 58) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	ระดับสูง
3.50 – 4.49	ระดับค่อนข้างสูง
2.50 – 3.49	ระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	ระดับค่อนข้างต่ำ
1.00 - 1.49	ระดับต่ำ

5.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ของ ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 ของ โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ และ แปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ความหมาย
มากกว่า .80	สัมพันธ์สูงมาก
.60 - .80	สัมพันธ์สูง
.40 - .59	สัมพันธ์ปานกลาง
.20 - .39	ความสัมพันธ์ต่ำ
น้อยกว่า .20	ความสัมพันธ์ต่ำมาก

บทที่ 4

ผลการศึกษาข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยการศึกษาภาคตัดขวาง ประชากรที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้ผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 จำนวน 330 ฉบับ ได้รับคืนแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 302 ฉบับ มีผลการศึกษาดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค

ตอนที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาดังปรากฏในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าร้อยละของ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ จำนวนพี่น้อง และความเกี่ยวข้องของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	64	21.2
หญิง	238	78.8
รวม	302	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
20-30 ปี	58	19.2
31-40 ปี	172	57.0
41-50 ปี	62	20.5
51 ปี ขึ้นไป	10	3.3
รวม	302	100
วุฒิการศึกษา		
ประถมศึกษา	45	14.9
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	32	10.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)/ปวช	57	18.9
ปวท.	2	0.6
ปวส.	18	6.0
อนุปริญญา	9	3.0
ปริญญาตรี	132	43.7
ปริญญาโท	6	2.0
ปริญญาเอก	1	0.3
รวม	302	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ	44	14.6
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	2.0
เกษตรกร	43	14.2
ค้าขายรายย่อย	58	19.2
ธุรกิจส่วนตัว	53	17.5
พนักงานบริษัท/รับจ้างรายเดือน	33	10.9
รับจ้างทั่วไป	21	7.0
อื่น ๆ	44	14.6
รวม	302	100
จำนวนพี่น้องของเด็กอนุบาลปีที่ 3 (รวมตัวนักเรียน)		
1 คน (ลูกคนเดียว)	181	59.9
2 คน	94	31.1
3 คน	21	7.0
4 คน ขึ้นไป	6	2.0
รวม	302	100
ท่านเกี่ยวข้องเป็นอะไรกับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3		
บิดา	60	19.9
มารดา	212	70.2
ญาติพี่น้อง	30	9.9
รวม	302	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 78.8 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 57 จำนวนพี่น้องของเด็กอนุบาล ปีที่ 3 มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 และส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้อง คือ เป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ 70.2 กลุ่มที่มีมากที่สุด มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.7 ประกอบอาชีพค้าขายรายย่อย คิดเป็นร้อยละ 19.2

ตอนที่ 2 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคผู้วิจัยนำเสนอ ผลการศึกษาดังปรากฏในตารางที่ 4.2 - 4.6

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาพรวมความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านการควบคุม	3.82	.50	ค่อนข้างสูง
2. ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ	4.18	.60	ค่อนข้างสูง
3. ด้านผลกระทบที่จะมาถึง	4.13	.58	ค่อนข้างสูง
4. ด้านความอดทน	4.06	.54	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	4.05	.45	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 มีระดับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ระดับค่อนข้างสูงทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับ คือ ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมาคือ ด้านผลกระทบที่จะมาถึง ($\bar{X} = 4.13$) ด้านความอดทน ($\bar{X} = 4.06$) และ ด้านการควบคุม ($\bar{X} = 3.82$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านการควบคุม

ด้านการควบคุม	\bar{X}	SD	ระดับ
1. เมื่อต้องพบกับความสูญเสียข้าพเจ้าสามารถทำใจยอมรับได้ทุกครั้ง	3.25	.93	ปานกลาง
2. ข้าพเจ้าไม่รู้สึกกังวลเมื่อต้องเปลี่ยนแปลงอะไรใหม่ ๆ	3.33	.82	ปานกลาง
3. เมื่อรู้สึกหงุดหงิด ข้าพเจ้าพยายามระงับความรู้สึกนั้น	3.55	.91	ค่อนข้างสูง
4. หากมีเหตุให้ต้องออกจากงาน ข้าพเจ้าพร้อมที่จะหางานใหม่	4.11	.97	ค่อนข้างสูง
5. เมื่อรู้ว่าทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้าจะหาวิธีแก้ไข	4.48	.65	ค่อนข้างสูง
6. เมื่อคนในครอบครัวทะเลาะกัน ข้าพเจ้าพยายามหาวิธีปรับความเข้าใจ	4.24	.79	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	3.82	.50	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านการควบคุม โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=3.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค อยู่ในระดับค่อนข้างสูง 4 ข้อ ตามลำดับคือ เมื่อรู้ว่าทำงานผิดพลาดข้าพเจ้าจะหาวิธีแก้ไข ($\bar{X}=4.48$) เมื่อคนในครอบครัวทะเลาะกันข้าพเจ้าพยายามหาวิธีปรับความเข้าใจ ($\bar{X}=4.24$) หากมีเหตุให้ต้องออกจากงานข้าพเจ้าพร้อมที่จะหางานใหม่ ($\bar{X}=4.11$) เมื่อรู้สึกหงุดหงิด ข้าพเจ้าพยายามระงับความรู้สึกนั้น ($\bar{X}=3.55$) และมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ข้าพเจ้าไม่รู้สึกกังวลเมื่อต้องเปลี่ยนแปลงอะไรใหม่ ๆ ($\bar{X}=3.33$) เมื่อต้องพบกับความสูญเสียข้าพเจ้าสามารถทำใจยอมรับได้ทุกครั้ง ($\bar{X}=3.25$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค
ด้านต้นทุนเหตุและความรับผิดชอบ

ด้านต้นทุนเหตุและความรับผิดชอบ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. เมื่อถูกผู้อื่นปฏิเสธไม่ให้ร่วมงานด้วย ข้าพเจ้าพิจารณาตนเองว่าเป็นเพราะเหตุใด	4.02	.82	ค่อนข้างสูง
2. เมื่อไม่ได้รับความไว้วางใจให้ทำงานสำคัญ ข้าพเจ้าจะหาข้อบกพร่องของตนเอง	4.08	.82	ค่อนข้างสูง
3. เมื่อผลงานที่ข้าพเจ้าทำ ไม่ได้รับการยอมรับ ข้าพเจ้าจะหาสาเหตุ	4.16	.76	ค่อนข้างสูง
4. แม้ว่าข้าพเจ้าไม่ได้รับการพิจารณา ปรับเพิ่มเงินเดือน ข้าพเจ้าจะตั้งใจทำงานให้มากขึ้น	4.09	.82	ค่อนข้างสูง
5. เมื่องานที่ทำให้เกิดผิดพลาด ข้าพเจ้ายอมรับ และหาทางแก้ไขทันที	4.37	.74	ค่อนข้างสูง
6. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะรับฟังคำแนะนำ และนำมาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น	4.40	.75	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	4.18	.60	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ด้านต้นทุนเหตุและความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=4.18$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านต้นทุนเหตุและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับค่อนข้างสูงทุกข้อ ตามลำดับคือ ข้าพเจ้าพร้อมที่จะรับฟังคำแนะนำและนำมาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ($\bar{X}=4.40$) เมื่องานที่ทำให้เกิดผิดพลาดข้าพเจ้ายอมรับและหาทางแก้ไขทันที ($\bar{X}=4.37$) เมื่อผลงานที่ข้าพเจ้าทำ ไม่ได้รับการยอมรับข้าพเจ้าจะหาสาเหตุ ($\bar{X}=4.16$) แม้ว่าข้าพเจ้าไม่ได้รับการพิจารณาปรับเพิ่มเงินเดือน ข้าพเจ้าจะตั้งใจทำงานให้มากขึ้น ($\bar{X}=4.09$)

เมื่อไม่ได้รับความไว้วางใจให้ทำงานสำคัญข้าพเจ้าจะหาข้อบกพร่องของตนเอง ($\bar{X}=4.08$) เมื่อถูกผู้อื่นปฏิเสธไม่ให้ร่วมงานด้วยข้าพเจ้าพิจารณาตนเองว่าเป็นเพราะเหตุใด ($\bar{X}=4.02$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค
ด้านผลกระทบที่จะมาถึง

ด้านผลกระทบที่จะมาถึง	\bar{X}	SD	ระดับ
1. เมื่อมีปัญหาขัดแย้งในที่ทำงาน ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงที่จะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	4.02	.97	ค่อนข้างสูง
2. ข้าพเจ้าจะรีบไปหาหมอ เมื่อพบว่าตนเองป่วย	3.91	.96	ค่อนข้างสูง
3. เมื่อเกิดการทะเลาะกันระหว่างคนในครอบครัว ข้าพเจ้าจะห้ามปราม	4.24	.78	ค่อนข้างสูง
4. เมื่อเพื่อนร่วมงานเกิดความเข้าใจผิด ข้าพเจ้าพยายามปรับความเข้าใจ	4.12	.72	ค่อนข้างสูง
5. ถ้ามีหลายปัญหา รุมเร้า ข้าพเจ้าค่อย ๆ แก้ไข ทีละปัญหา	4.15	.76	ค่อนข้างสูง
6. ข้าพเจ้าจะหาวิธีผ่อนคลาย เมื่อเกิดความเครียด	4.25	.78	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	4.13	.58	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ด้านผลกระทบที่จะมาถึง โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=4.13$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ด้านผลกระทบที่จะมาถึง อยู่ในระดับค่อนข้างสูงทุกข้อ ตามลำดับคือ ข้าพเจ้าจะหาวิธีผ่อนคลายเมื่อเกิดความเครียด ($\bar{X}=4.25$) เมื่อเกิดการทะเลาะกันระหว่างคนในครอบครัวข้าพเจ้าจะห้ามปราม ($\bar{X}=4.24$) ถ้ามีหลายปัญหา รุมเร้าข้าพเจ้าค่อย ๆ แก้ไขทีละปัญหา ($\bar{X}=4.15$) เมื่อเพื่อนร่วมงานเกิดความเข้าใจผิดข้าพเจ้าพยายามปรับความเข้าใจ ($\bar{X}=4.12$) เมื่อมีปัญหาขัดแย้งในที่ทำงานข้าพเจ้า

หลักเลี้ยงที่จะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ($\bar{X}=4.02$) ข้าพเจ้าจะรีบไปหาหมอ เมื่อพบว่าตนเองป่วย ($\bar{X}=3.91$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ด้านความอดทน

ด้านความอดทน	\bar{X}	SD	ระดับ
1. เมื่อเกิดการโต้เถียง ข้าพเจ้าพยายาม ไม่ได้ตอบโดยใช้อารมณ์	3.73	.96	ค่อนข้างสูง
2. เมื่อถูกตำหนิอย่างรุนแรง ข้าพเจ้ารับฟัง โดยไม่แสดงท่าทีไม่พอใจ	3.44	.89	ปานกลาง
3. ข้าพเจ้าจะอดทนและพยายามอย่างเต็มที่ เมื่อต้องทำงานที่ยาก	4.03	.75	ค่อนข้างสูง
4 หากงานที่ทำไม่ได้รับการยอมรับ ข้าพเจ้าจะพยายามทำต่อไป ให้ดีกว่าเดิม	4.10	.76	ค่อนข้างสูง
5. เมื่อเกิดความล้มเหลว ข้าพเจ้าจะเริ่มใหม่ จนกว่าจะประสบความสำเร็จ	4.06	.77	ค่อนข้างสูง
6. ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่น	4.47	.69	ค่อนข้างสูง
7. เมื่อต้องทำงานหนักมากกว่าคนอื่น ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ช่วยเพิ่มประสบการณ์	4.16	.83	ค่อนข้างสูง
8. ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาทุกปัญหามีทางออกเสมอ	4.56	.68	สูง
โดยรวม	4.06	.54	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ด้านความอดทน โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=4.06$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ด้านความอดทน อยู่ในระดับสูง

คือ ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาทุกปัญหามีทางออกเสมอ ($\bar{x}=4.56$) และมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค อยู่ในระดับค่อนข้างสูง 6 ข้อตามลำดับคือ ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่น ($\bar{x}=4.47$) เมื่อต้องทำงานหนักมากกว่าคนอื่นข้าพเจ้าคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ช่วยเพิ่มประสบการณ์ ($\bar{x}=4.16$) หากงานที่ทำไม่ได้รับการยอมรับข้าพเจ้าก็จะพยายามทำต่อไปให้ดีกว่าเดิม ($\bar{x}=4.10$) เมื่อเกิดความล้มเหลวข้าพเจ้าจะเริ่มใหม่จนกว่าจะประสบความสำเร็จ ($\bar{x}=4.06$) ข้าพเจ้าจะอดทนและความพยายามอย่างเต็มที่เมื่อต้องทำงานที่ยาก ($\bar{x}=4.03$) เมื่อเกิดการโต้เถียงข้าพเจ้าพยายามไม่โต้ตอบโดยใช้อารมณ์ ($\bar{x}=3.73$) และมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านความอดทน อยู่ในระดับปานกลาง คือ เมื่อถูกตำหนิอย่างรุนแรง ข้าพเจ้ารับฟังโดยไม่แสดงท่าทีไม่พอใจ ($\bar{x}=3.43$)

ตอนที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาคังปรากฏในตารางที่ 4.7 - 4.17

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาพรวมการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล	\bar{x}	SD	ระดับ
1. การชี้แจงอธิบายเหตุผล	4.15	.63	ค่อนข้างสูง
2. การรับฟังความคิดเห็น	4.26	.62	ค่อนข้างสูง
3. การให้ความยุติธรรม	4.13	.72	ค่อนข้างสูง
4. การให้อิสระ	4.39	.65	ค่อนข้างสูง
5. การให้กำลังใจ	4.51	.54	ค่อนข้างสูง
6. การให้คำแนะนำ	4.61	.52	สูง
7. การให้คำชมเชย	4.56	.56	สูง
8. การจัดประสบการณ์	4.35	.64	ค่อนข้างสูง
9. การสร้างความเชื่อมั่น	4.22	.63	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	4.23	.53	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 มีระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล อยู่ในระดับสูง 2 ด้าน คือการให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 4.61$) และการให้คำชมเชย ($\bar{X} = 4.56$) นอกนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างสูงตามลำดับ คือ การให้กำลังใจ ($\bar{X} = 4.51$) การให้อิสระ ($\bar{X} = 4.39$) การจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.35$) การรับฟังความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.26$) การสร้างความเชื่อมั่น ($\bar{X} = 4.22$) การชี้แจงอธิบายเหตุผล ($\bar{X} = 4.15$) และการให้ความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.13$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ด้านการชี้แจงอธิบายเหตุผล

ด้านการชี้แจงอธิบายเหตุผล	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ท่านอธิบายชี้แจงถึงเหตุผลก่อนลงโทษลูกทุกครั้ง	4.21	.80	ค่อนข้างสูง
2. เมื่อลูกทำผิดท่านให้โอกาสลูกชี้แจงเหตุผลที่ต้องทำเช่นนั้น	4.24	.81	ค่อนข้างสูง
3. เมื่อท่านไม่สามารถทำตามความต้องการของลูกได้ ท่านจะอธิบายเหตุผลว่าเป็นเพราะอะไร	4.32	.74	ค่อนข้างสูง
4. เมื่อลูกทำของมีค่าเสียหาย ท่านลงโทษลูกโดยไม่ใช้อารมณ์	3.84	.89	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	4.15	.63	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ด้านการชี้แจงอธิบายเหตุผล โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการชี้แจงอธิบายเหตุผล อยู่ในระดับค่อนข้างสูงทุกข้อ ตามลำดับคือ เมื่อท่านไม่สามารถทำตามความต้องการของลูกได้ ท่านจะอธิบายเหตุผลว่าเป็นเพราะอะไร ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อลูกทำผิดท่านให้โอกาสลูกชี้แจงเหตุผล

ที่ต้องทำเช่นนั้น ($\bar{x}=4.24$) ท่านอธิบายชี้แจงถึงเหตุผลก่อนลงโทษลูกทุกครั้ง ($\bar{x}=4.21$) เมื่อลูกทำของมีค่าเสียหาย ท่านลงโทษลูกโดยไม่ใช้อารมณ์ ($\bar{x}=3.84$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
ด้านการรับฟังความคิดเห็น

ด้านการรับฟังความคิดเห็น	\bar{x}	SD	ระดับ
1. ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแสดงความคิดเห็นได้ในบางเรื่องที่เหมาะสม	4.35	.67	ค่อนข้างสูง
2. ท่านยอมรับฟังความคิดเห็น เมื่อลูกทำสิ่งที่ไม่ตรงกับความคิดของท่าน	4.18	.74	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	4.26	.62	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการรับฟังความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{x}=4.26$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้ง 2 ข้อตามลำดับ คือ ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแสดงความคิดเห็นได้ในบางเรื่องที่เหมาะสม ($\bar{x}=4.35$) ท่านยอมรับฟังความคิดเห็นเมื่อลูกทำสิ่งที่ไม่ตรงกับความคิดของท่าน ($\bar{x}=4.18$)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
ด้านการให้ความยุติธรรม

ด้านการให้ความยุติธรรม	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ท่านแบ่งงานบ้านให้ลูก ๆ ทุกคนทำ ตามความสามารถ	3.97	.92	ค่อนข้างสูง
2. เมื่อลูก ๆ ทะเลาะกัน ท่านตำหนิหรือลงโทษลูก โดยไม่ลำเอียง	4.30	.78	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	4.13	.72	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
ด้านการให้ความยุติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=4.12$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า
ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการให้ความยุติธรรม อยู่ในระดับ
ค่อนข้างสูง ทั้ง 2 ข้อ ตามลำดับ คือเมื่อลูก ๆ ทะเลาะกันท่านตำหนิหรือลงโทษลูก โดยไม่ลำเอียง
($\bar{X}=4.30$) ท่านแบ่งงานบ้านให้ลูก ๆ ทุกคนทำตามความสามารถ ($\bar{X}=3.97$)

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
ด้านการให้อิสระ

ด้านการให้อิสระ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ท่านให้อิสระลูกในการตัดสินใจเลือกทำกิจกรรม ที่ดีที่เขาสนใจ	4.41	.72	ค่อนข้างสูง
2. ท่านอนุญาตให้ลูกชมรายการการ์ตูน หรือ เล่นเกม ได้เป็นบางครั้ง	4.39	.83	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	4.39	.65	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ด้านการให้อิสระ โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=4.39$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการให้อิสระ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้ง 2 ข้อ ตามลำดับคือ ท่านให้อิสระลูกในการตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมที่คิดที่เขาสนใจ ($\bar{X}=4.41$) ท่านอนุญาตให้ลูกชมรายการการ์ตูนหรือเล่นเกม ได้เป็นบางครั้ง ($\bar{X}=4.39$)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ด้านการให้กำลังใจ

ด้านการให้กำลังใจ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. เมื่อลูกทำคะแนนสอบไม่ดี ท่านจะให้กำลังใจ	4.46	.65	ค่อนข้างสูง
2. เมื่อลูกไม่ยอมไปโรงเรียนท่านจะบอก ข้อดีของการไปโรงเรียน	4.57	.64	สูง
โดยรวม	4.51	.54	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ด้านการให้กำลังใจ โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=4.51$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการให้กำลังใจ อยู่ในระดับสูงคือ เมื่อลูกไม่ยอมไปโรงเรียนท่านจะบอกข้อดีของการไปโรงเรียน ($\bar{X}=4.57$) และอยู่ในระดับค่อนข้างสูง คือ เมื่อลูกทำคะแนนสอบไม่ดี ท่านจะให้กำลังใจ ($\bar{X}=4.43$)

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
ด้านการให้คำแนะนำ

ด้านการให้คำแนะนำ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ท่านยินดีที่รับฟังหรือให้คำปรึกษาลูก ตลอดเวลา	4.63	.59	สูง
2. เมื่อลูกทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม ท่านให้คำแนะนำ ในสิ่งที่ถูกต้อง	4.61	.57	สูง
โดยรวม	4.60	.53	สูง

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
ด้านการให้คำแนะนำ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.60$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปกครองเด็ก
อนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการให้คำแนะนำอยู่ในระดับสูง ทั้ง
2 ข้อ ตามลำดับคือ ท่านยินดีที่รับฟังหรือให้คำปรึกษาลูกตลอดเวลา ($\bar{X}=4.63$) เมื่อลูกทำสิ่งที่ไม่
เหมาะสมท่านให้คำแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง ($\bar{X}=4.61$)

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
ด้านการให้คำชมเชย

ด้านการให้คำชมเชย	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ท่านให้รางวัลตอบแทน เมื่อลูกตั้งใจเรียน และประพฤติดี	4.46	.70	ค่อนข้างสูง
2. ท่านชมเชยลูกเสมอ เมื่อลูกแสดงความสามารถ ในทางที่ดี	4.66	.56	สูง
โดยรวม	4.56	.56	สูง

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ด้านการให้คำชมเชย โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.56$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการให้คำชมเชย อยู่ในระดับสูง คือ ท่านชมเชยลูกเสมอเมื่อลูกแสดงความสามารถในทางที่ดี ($\bar{X}=4.66$) และ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง คือ ท่านให้รางวัลตอบแทนเมื่อลูกตั้งใจเรียนและประพฤติดี ($\bar{X}=4.46$)

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการจัดประสบการณ์

ด้านการจัดประสบการณ์	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ท่านส่งเสริมให้ลูกทำกิจกรรมที่เหมาะสมตามความสนใจของเขา	4.56	.64	สูง
2. ท่านมักจะพาลูกไปเที่ยวในวันหยุด หรือทำกิจกรรมร่วมกัน	4.13	.92	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	4.35	.64	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=4.35$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการจัดประสบการณ์ อยู่ในระดับสูง คือ ท่านส่งเสริมให้ลูกทำกิจกรรมที่เหมาะสมตามความสนใจของเขา ($\bar{X}=4.56$) และอยู่ในระดับค่อนข้างสูง คือ ท่านมักจะพาลูกไปเที่ยวในวันหยุด หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ($\bar{X}=4.13$)

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการสร้างความเชื่อมั่น

การสร้างความเชื่อมั่น	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ท่านสนับสนุนให้ลูกแสดงความสามารถอย่างเต็มที่	4.60	.60	สูง
2. ท่านมักจะเล่นิทานที่มีคติสอนใจให้ลูกฟัง	3.84	1.00	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	4.22	.63	ค่อนข้างสูง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการสร้างความเชื่อมั่น โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=4.22$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านการสร้างความเชื่อมั่น ระดับสูง คือ ท่านสนับสนุนให้ลูกแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ($\bar{X}=4.60$) และอยู่ในระดับค่อนข้างสูง คือ ท่านมักจะเล่นิทานที่มีคติสอนใจให้ลูกฟัง ($\bar{X}=3.84$)

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาค้างปรากฏในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการยอมรับมโนคติแบบมีเหตุผล

ความสามารถ	การยอมรับมโนคติแบบมีเหตุผล									
	ซึ่งเจงอริบาย	รับฟังความ	ให้ความ	ให้อิสระ	ให้กำลังใจ	ให้คำแนะนำ	จัดระเบียบการ	สร้างควม	รวม	
ในการเอาชนะอุปสรรค	เหตุผล	คิดเห็น	ยุติธรรม					เชื่อม		
ด้านความสามารถ	.498**	.417**	.409**	.275**	.365**	.320**	.255**	.270**	.245**	.489**
ในการควบคุม										
ด้านต้นเหตุและ	.569**	.525**	.475**	.437**	.457**	.443**	.298**	.270**	.331**	.605**
ความรับผิดชอบ										
ด้านผลกระทบ	.512**	.435**	.407**	.360**	.398**	.383**	.298**	.277**	.275**	.533**
ที่จะมาถึง										
ด้านความอดทน	.558**	.504**	.445**	.377**	.504**	.468*	.337**	.349**	.410**	.621**
รวม	.657**	.580**	.533**	.449**	.535**	.505**	.360**	.361**	.390**	.695**

** มีนัยสำคัญ .01

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีดังนี้

ภาพรวมความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 69.5 โดยความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลทางด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงมาคือด้านการรับฟังความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 58.0 และด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 56.9 โดยมีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านให้คำชมเชย คิดเป็นร้อยละ 36.0

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านความสามารถในการควบคุม มีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล คิดเป็นร้อยละ 49.8 และมีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านสร้างความเชื่อมั่น คิดเป็นร้อยละ 24.5

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล คิดเป็นร้อยละ 56.9 และมีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านจัดประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 27.0

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านผลกระทบที่จะมาถึงมีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล คิดเป็นร้อยละ 51.2 และมีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านสร้างความเชื่อมั่น คิดเป็นร้อยละ 27.5

ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านความอดทนมีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล คิดเป็นร้อยละ 55.8 และมีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านให้คำชมเชย คิดเป็นร้อยละ 33.7

ความสัมพันธ์ที่อธิบายมาทั้งหมดตั้งแต่ภาพรวมและรายด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย พร้อมทั้งอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

1.1.2 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กอนุบาล ชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2552 ในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 1,125 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน โดยการคำนวณจากสูตรความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) แล้วสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

(1) สุ่มรายชื่อโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่มีชั้นอนุบาล ปีที่ 3 (เด็กอายุ ระหว่าง 5-6 ปี) รวมทั้งสิ้น 12 โรงเรียน

(2) สุ่มตัวอย่างแบบง่ายเลือกโรงเรียน ได้จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 630 คน

(3) สุ่มตัวอย่างแบบง่ายเลือกห้องเรียนเด็กอนุบาลปีที่ 3 มากี่ห้องหนึ่งของโรงเรียนที่มีชั้นอนุบาลปีที่ 3 มากกว่า 1 ห้อง ทำให้ได้ เด็กนักเรียนอนุบาลปีที่ 3

จำนวน 11 ห้อง รวม 330 คน ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของเด็กนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 330 คน จึงแจกแบบสอบถามจำนวน 330 ฉบับ และได้กลับคืนมา จำนวน 302 ฉบับ

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนามาจาก วิชาจิตวิทยาของครู (2550) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

- 1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ
- 2) ตอนที่ 2 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 อันดับ จำนวน 26 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง ด้านความอดทน
- 3) ตอนที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 อันดับ จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 9 ด้าน คือ การอธิบายชี้แจงเหตุผล รับฟังความคิดเห็น การให้ความยุติธรรม การให้อิสระ การให้กำลังใจ การให้คำแนะนำ การให้คำชมเชย การจัดประสบการณ์ สร้างความเชื่อมั่น

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ทั้ง 6 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

1.3 ผลการวิจัย

จากการศึกษาผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1.3.1 ข้อมูลทั่วไป

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 302 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 78.8 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 21.2 อายุผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.0 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.7 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบอาชีพค้าขายรายย่อย คิดเป็นร้อยละ 19.2 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มากที่สุด ส่วนจำนวนพี่น้องของเด็กอนุบาลปีที่ 3 ซึ่งอยู่ในความดูแลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีพี่น้อง 1 คน หรือเป็นลูกคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 59.9 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นมารดาของเด็กอนุบาลปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 70.2 รองลงมาคือบิดา คิดเป็นร้อยละ 19.9 และญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 9.9

1.3.2 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีระดับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับ คือ ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านผลกระทบที่จะมาถึง ด้านความอดทน และ ด้านการควบคุม และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) **ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ในด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ** ของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับค่อนข้างสูงทุกข้อ ตามลำดับ คือ ข้าพเจ้าพร้อมที่จะรับฟังคำแนะนำ และนำมาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น เมื่องานที่ทำให้เกิดผิดพลาดข้าพเจ้ายอมรับและหาทางแก้ไขทันที เมื่อผลงานที่ข้าพเจ้าทำไม่ได้รับการยอมรับข้าพเจ้าจะหาสาเหตุ แม้ว่าข้าพเจ้าไม่ได้รับการพิจารณาปรับเพิ่มเงินเดือนข้าพเจ้าจะตั้งใจทำงานให้มากขึ้น เมื่อไม่ได้รับความไว้วางใจให้ทำงานสำคัญข้าพเจ้าจะหาข้อบกพร่องของตนเอง เมื่อถูกผู้อื่นปฏิเสธไม่ให้ร่วมงานด้วยข้าพเจ้าพิจารณาตนเองว่าเป็นเพราะเหตุใด

2) **ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ในด้านผลกระทบที่จะมาถึง** ของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูงทุกข้อ ตามลำดับคือ ข้าพเจ้าจะหาวิธีผ่อนคลายเมื่อเกิดความเครียด เมื่อเกิดการทะเลาะกันระหว่างคนในครอบครัวข้าพเจ้าจะห้ามปราม ถ้ามีหลายปัญหาเริ่มข้าพเจ้าค่อยๆ แก้ไขทีละปัญหา เมื่อเพื่อนร่วมงานเกิดความเข้าใจผิดข้าพเจ้าพยายามปรับความเข้าใจ เมื่อมีปัญหาขัดแย้งในที่ทำงานข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงที่จะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ข้าพเจ้าจะรีบไปหาหมอ เมื่อพบว่าตนเองป่วย

3) **ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคในด้านความอดทน** ของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง คือ ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาทุกปัญหามีทางออกเสมอ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูงตามลำดับคือ ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่น เมื่อต้องทำงานหนักมากกว่าคนอื่นข้าพเจ้าคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ช่วยเพิ่มประสบการณ์ หากงานที่ไม่ได้รับการยอมรับข้าพเจ้าก็จะพยายามทำต่อไปให้ดีกว่าเดิม เมื่อเกิดความล้มเหลวข้าพเจ้าจะเริ่มใหม่จนกว่าจะประสบความสำเร็จ ข้าพเจ้าจะอดทนและความพยายามอย่างเต็มที่เมื่อต้องทำงานที่ยาก เมื่อเกิดการโต้เถียงข้าพเจ้าพยายามไม่โต้ตอบ โดยใช้อารมณ์ และค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง คือ เมื่อถูกตำหนิอย่างรุนแรง ข้าพเจ้ารับฟังโดยไม่แสดงท่าทีไม่พอใจ

4) ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคในด้านการควบคุม ของผู้ปกครอง เด็กอนุบาลปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ตามลำดับคือ เมื่อรู้ว่าทำงานผิดพลาดข้าพเจ้าจะหาวิธีแก้ไข เมื่อคนในครอบครัวทะเลาะกันข้าพเจ้าพยายามหาวิธีปรับความเข้าใจ หากมีเหตุให้ต้องออกจากงานข้าพเจ้าพร้อมที่จะหางานใหม่ เมื่อรู้สึกหงุดหงิดข้าพเจ้าพยายามระงับความรู้สึกนั้น และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับคือ ข้าพเจ้าไม่รู้สึกกังวลเมื่อต้องเปลี่ยนแปลงอะไรใหม่ ๆ และ เมื่อต้องพบกับความสูญเสียข้าพเจ้าสามารถทำใจยอมรับได้ทุกครั้ง

1.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า

ภาพรวมความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 69.5 โดยความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลทางด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงมาคือด้านการรับฟังความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 58.0 และด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 56.9 โดยมีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านให้คำชมเชย คิดเป็นร้อยละ 36.0 ส่วนรายด้าน พบว่า ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล คิดเป็นร้อยละ 56.9 รองลงมาคือ ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านความอดทนมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล คิดเป็นร้อยละ 55.8 และความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านความสามารถในการควบคุมมีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านสร้างความเชื่อมั่น คิดเป็นร้อยละ 24.5

2. อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 จากผลการศึกษาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่แสดงไว้ในตาราง 4.2 พบว่า ผู้ปกครองเด็กอนุบาลปีที่ 3 มีระดับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับคือ ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านผลกระทบที่จะมาถึง

ด้านความอดทน และ ด้านการควบคุม อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ อายุ 31- 40 ปี ซึ่งเป็นวัยที่ผ่านประสบการณ์วัยเด็ก และวัยรุ่นมาแล้วการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปจากวัยตอนต้น ๆ ของชีวิตทำให้มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น แม้กระทั่งปัญหาครอบครัว ผู้ใหญ่ในครอบครัวต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์ หาสาเหตุ และมีความรับผิดชอบมากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาและประคับประคองให้ครอบครัวผ่านวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ไปด้วยดี จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ การมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นย่อมเป็นการอบรมสั่งสอนให้บุคคลมีวุฒิภาวะเพิ่มขึ้น และรู้จักการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สลักจิต บุญยรังสรรค์ (2544: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ในระดับอารมณ์ร่วมต่ำผู้ใหญ่ตอนต้นใช้วิธีการแก้ปัญหาทั้ง 4 แบบไม่แตกต่างกัน ในระดับอารมณ์ร่วมปานกลาง ผู้ใหญ่ตอนต้นใช้วิธีแก้ปัญหาแบบจัดการกับปัญหาโดยตรง และในระดับอารมณ์ร่วมสูงผู้ใหญ่ตอนต้นใช้วิธีแก้ปัญหาแบบวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลและการยอมทำตามโดยปราศจากข้อโต้แย้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินชีวิตที่ผ่านมา ย่อมต้องมีปัญหาจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เมื่อบุคคลประสบปัญหาย่อมปรับพฤติกรรมของตนเอง และเมื่อระยะเวลาผ่านไป บุคคลได้รับประสบการณ์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ส่งผลให้รู้จักควบคุมตนเอง รู้จักอดทน และรับรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เป็นการพัฒนาทักษะในการแก้ไขปัญหาให้ผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กนิษฐา หมั่นกิจการ (2550: 24) กล่าวว่า ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค (Adversity Quotient) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเผชิญอุปสรรค ประกอบด้วยความเพียรพยายาม มุ่งมั่น อดทน กล้าเสี่ยง กล้าลองผิดลองถูก ยอมรับในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อปรับปรุงตนเองไปสู่จุดมุ่งหมาย โดยนำความคิดพลาดมาเป็นบทเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของ พอล จี. สโตลทซ์ (อ้างจากธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ 2551) กล่าวคือ การตอบสนองต่อเหตุการณ์ในยามที่ต้องเผชิญกับความทุกข์และความลำบาก คนที่มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคจะไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ โดยความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค เป็นสิ่งเรียนรู้ได้ ผึกฝนได้ และสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ในทุกวัย

ข้อค้นพบดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ และจิตติมา วัฒนโสภาศิริ (2550: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ ในการแก้ปัญหา เชาวน์อารมณ์และความเครียดของผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบการมีระดับเชาวน์ในการแก้ปัญหา ระดับเชาวน์อารมณ์ ระดับจริยธรรมธุรกิจ อยู่ในระดับสูง ดังนั้นการที่ผู้ปกครองมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค

ค่อนข้างสูง ส่วนหนึ่งเป็นผลจากประสบการณ์จากการทำงาน และการแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตที่ผ่านมา

2.2 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่แสดงไว้ในตาราง 4.17 พบว่า ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล อยู่ในระดับสูง ตามลำดับ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล ด้านรับฟังความคิดเห็น ด้านให้กำลังใจ ด้านให้ความยุติธรรม ด้านให้คำแนะนำ ด้านให้อิสระ ด้านสร้างความเชื่อมั่น ด้านจัดประสบการณ์ และ ด้านให้คำชมเชย โดยความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ด้านชี้แจงอธิบายเหตุผล และด้านรับฟังความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ อาจเนื่องจาก ผู้ปกครองมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคในด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบอยู่ในระดับค่อนข้างสูงเป็นลำดับต้น ๆ ด้วยเช่นกัน ซึ่งการมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคในด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบนี้ เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา โดยพิจารณาจากตนเองก่อน และยอมรับในความผิดพลาดพร้อมที่จะแก้ไข ซึ่งย่อมต้องใช้เหตุผลในการสาเหตุของปัญหา และยอมรับฟังความคิดเห็นเพื่อสามารถนำข้อมูลมาแก้ไขปัญหา ดังนั้นความสามารถด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบจึงเกี่ยวข้องกับการ การชี้แจงอธิบายเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของ พอล จี. สโคลทซ์ (อ้างจาก ชีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ 2551) คือการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และบอกตนเองให้รับรู้ถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางการแก้ไข การสำรวจหาต้นตอสาเหตุของปัญหา อุปสรรค สถานการณ์วิกฤติ และความรับผิดชอบต่อปัญหา คือ หาสาเหตุของปัญหา และเริ่มต้นแก้ไขปัญหา ในส่วนภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ

ดังนั้นเมื่อผู้ปกครองมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบค่อนข้างสูง จึงถ่ายทอดออกมาเป็นการอบรมสั่งสอนเด็ก ในด้านการชี้แจงอธิบายเหตุผล และยอมรับฟังความคิดเห็น ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ และเด็กจึงมีโอกาที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลในทุกด้านจากผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองหรือพ่อแม่เป็นผู้มีหน้าที่อบรมสั่งสอนเลี้ยงดูเด็ก โดยเฉพาะบุคลิกภาพและอุปนิสัยต่างๆ จะถูกกำหนดและวางรากฐานตั้งแต่เด็ก โดยพ่อแม่มีบทบาทในการวางรากฐานเหล่านั้น ไม่ว่าจะจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม หรือการอบรมเลี้ยงดู ดังที่ ปรีชา เกตุทัต (2540: 262) กล่าวว่า พ่อแม่เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็กทั้งทางด้านการถ่ายทอดทางพันธุกรรม และการอบรมเลี้ยงดู

จากข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดา ฐิติพาณิชย์ขจร (2550) ที่พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาฟันผุอุปสรรค คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา หมั่นกิจการ (2550) ที่พบว่าปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค 3 อันดับแรกได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล และบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์ (2550: บทคัดย่อ) ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวแบบประชาธิปไตยมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล โดยผู้ปกครองที่มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคก่อนข้างสูง ย่อมให้การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลสูงแก่เด็ก ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนที่มีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคต่อไปในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย มีดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

จากผลการศึกษาที่แสดงในตาราง 4.17 พบว่าความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ซึ่งเป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงยุติธรรม เป็นต้น ควรสนับสนุนให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค ของบุคคลตั้งแต่วัยเด็ก โดยให้ความสำคัญกับพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาทักษะความสามารถด้านการเอาชนะอุปสรรค โดยการสนับสนุน ส่งเสริม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคนให้เป็นคนมีคุณภาพ โดยณรงค์ให้ประชาชนมีความเข้าใจในเรื่องของความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคอย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ ด้านผลกระทบที่จะมาถึง ด้านความอดทน และ ด้านการควบคุม ให้มีเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสูงขึ้น และเด็กจะได้รับการถ่ายทอดความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคในทุก ๆ ด้านเพิ่มมากขึ้นต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

จากผลการศึกษาที่แสดงในตาราง 4.2 พบว่าผู้ประกอบการมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคก่อนข้างสูง และจากผลการศึกษาที่แสดงในตาราง 4.17 พบว่าความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุ นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์ให้คำปรึกษาพัฒนาศักยภาพมนุษย์ สถานศึกษา สมาคมเครือข่ายผู้ประกอบการ กรมสุขภาพจิต เป็นต้น ควรจัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค เพื่อส่งเสริมให้บุคคลในสังคมมีความสามารถดังกล่าวเพิ่มขึ้น เช่น สถานศึกษา จัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค เพื่อให้แก่นักเรียนมีความพยายามในการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ หรือหน่วยงาน จัดอบรมให้ความรู้ และพัฒนาทักษะความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จในการทำงานเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้บุคคลมีความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค และส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบมีเหตุผลต่อไปในอนาคต

3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.3.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ประกอบการนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่นอกเขตอำเภอเมือง เพื่อจะได้ข้อมูลที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

3.3.2 การศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มการศึกษาความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของเด็กด้วย เพื่อผลการวิจัยที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ประกอบการนักเรียน ในเขตเมือง และชนบทเนื่องจากสภาพแวดล้อม หรือ การดำเนินชีวิตในเขตเมืองและชนบท มีความแตกต่างกัน ดังนั้นอาจทำให้ได้ข้อค้นพบใหม่ ๆ ที่น่าสนใจเพิ่มขึ้น

3.3.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคที่ส่งผลต่อการทำงาน การเรียน เช่น การประสบความสำเร็จในอาชีพ หรือการประสบความสำเร็จในการเรียน

3.3.5 ควรศึกษาเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคก่อนและหลังการ พัฒนาทักษะความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคด้านต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนในเรื่องความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต (2543) *อีคิวเท่ากับ ความฉลาดทางอารมณ์* นนทบุรี สำนักงานพัฒนาสุขภาพจิต
กรมสุขภาพจิต
- กนิษฐา หมั่นกิจการ (2550) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความฉลาดทางอารมณ์
และความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เขตพื้นที่
การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์ (2550) “ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเอาชนะ
อุปสรรคของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี” บทคัดย่อ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ
- กมลพรรณ ชิวพันธุ์ศรี (2551) คนรุ่นใหม่ เอคิว ต่ำพ่ายอุปสรรค เน้นตั้งเป้าหมายพิชิต
ความสำเร็จ สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 10 สิงหาคม 2551 จาก
http://www.parliament.go.th //news/news_detail.php?prid=12044
- คัตนางค์ มณีศรี (2546) *EQ สำหรับคนทำงาน* กรุงเทพมหานคร เอ็กซ์เปอร์เน็ท
- งามตา วนินทานนท์ (2547) “บทบาทครอบครัวกับการอบรมเลี้ยงดู” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
จิตวิทยาครอบครัว* หน่วยที่ 6 หน้า 75-76 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
คหกรรมศาสตร์
- จิตรา คุษฎีเมธา (2549, 17 สิงหาคม) “การพัฒนาเยาวชน” *หนังสือพิมพ์ข่าวสด* หน้า 24
- จุฑาทิพย์ อุมะวิชนี (2549) *ชีวิตและการรู้จักตนเอง* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จันทร์ชลิ มาพุทธ (2548) “สร้าง IQ, EQ, AQ สำหรับเด็กปฐมวัย” *วารสารศึกษาศาสตร์* 15,1
(มิถุนายน-ตุลาคม): 5
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรณ และคณะ (2541) *รายงานการทบทวนองค์ความรู้เรื่อง เด็ก เยาวชน และ
ครอบครัวในประเทศไทย และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการวิจัย
กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย*
- จรรยา สุวรรณทัต (2540) “ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา
พัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู* หน่วยที่ 13 หน้า 20 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- จอม ชุมช่วย (2551) AQ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 10 สิงหาคม
2551 จาก <http://www Phrael.net/charintip/AQ.html>

- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2548) *Q ที่คุณควรมี ความฉลาดรู้รอบด้าน ที่ผู้บริหาร/ผู้นำทุกคนควรมี*
กรุงเทพมหานคร เอ็กซ์เปอร์เน็ท
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข (2524) *รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับ*
สุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นไทย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
- ดวงเดือน พันธมนาวิน (2521) *สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 8 พฤษภาคม 2551 จาก*
http://www.novabizz.com/NovaAce/self/Physical/Personality_14.php
- คณัฏ เทียนพุด (2550) *ความหมายที่แท้ของ AQ สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 10 สิงหาคม*
2551 จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=14004>
- คาวาว (2548) *6 Q ความฉลาดที่อยากให้ลูกมี สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 10 กุมภาพันธ์*
2551 จาก http://www.elib-online.com/Doctors48/child_6q001.html
- ตะวัน วาทกิจ (2547) *“ผลของโปรแกรมฝึกความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคที่มีต่อความหวัง*
และความเข้มแข็งในการมองโลกของเยาวชน” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ทิตนา แคมมณี และคณะ (2535) *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย*
กรุงเทพมหานคร โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัยฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทัศนีย์ ดวงดี (2544) *“ลักษณะการกอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของ*
นักเรียนโรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ธงชัย ถาวร (2546) *“ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร*
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงบริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช
- ธิดา รุติพานิขางกูร (2550) *“ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์ และ*
ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ และฐิติมา วัฒนโสภาสิริ (2550) *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษา*
ความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ ในการแก้ปัญหา (AQ) เชาวน์อารมณ์(EQ) และ
ความเครียด ของผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน
กรุงเทพมหานคร สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ธีระศักดิ์ กำปรรณารักษ์ ผู้แปล Adversity Quotient : Turning Obstacles into Opportunities

(2551) พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ชรรคมลการพิมพ์

นภค คำเต็ม (2545) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความสามารถในการเผชิญและ
ฟื้นฝ่าอุปสรรค การสนับสนุนจากครอบครัว ความสำเร็จในวิชาชีพ ของหัวหน้าหอ
ผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์” วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ประทักษ์ ลิขิตเลอสรวง (2548) ระเบิดชีวิตใหม่ ไอคิว-อีคิวสูงไม่พอ ดำรงชีพกับการต่อสู้ความ
ลำบาก สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 9 สิงหาคม 2551 จาก [http://www.
Bloggang.com/viewdiary.php?id=embracingislam&month=08-
2005&date=18&group=65&gblog=6](http://www.Bloggang.com/viewdiary.php?id=embracingislam&month=08-2005&date=18&group=65&gblog=6)

ปัญญา นันทภิกขุ (2543) รักลูกให้ถูกทาง สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 9 สิงหาคม 2551
จาก [http://www. Bloggang.com/viewdiary.php?id=embracingislam&month=08-
2005&date=18&group=65&gblog=6](http://www.Bloggang.com/viewdiary.php?id=embracingislam&month=08-2005&date=18&group=65&gblog=6)

ปรีชา เกตุทัต (2540) “การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา พัฒนาการ
เด็กและการเลี้ยงดู หน่วยที่ 4 หน้า 264 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
คหกรรมศาสตร์

ปานัน พิภิญโญ อภาพร เผ่าวัฒนา และ สุธิ ทองวิเชียร (2551) “ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบ
การเลี้ยงดู ความฉลาดทางอารมณ์ และระดับสติปัญญาในเด็กวัยเรียนที่อาศัยในชุมชน
ตึกแดงกรุงเทพมหานคร” วารสารสาธารณสุขศาสตร์ 38,1 (มกราคม- เมษายน): 59-70

พรพิมล พิสุทธิพันธ์พงศ์ (2538) “ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความพร้อมทาง
สติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ในอำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตร์ มหาลัย บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พรสุภา วสุนธรา (2549) “ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถการเผชิญปัญหาและอุปสรรคกับ
ความรับผิดชอบในงานของนักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม และองค์การ สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา (2549) Global Citizen Developer สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 10
สิงหาคม 2551 จาก [http://www.vrhris.com /klc/article/HR/Manager/ Global%
20Citizen%20 Developer.htm](http://www.vrhris.com /klc/article/HR/Manager/ Global%20Citizen%20 Developer.htm)

- ภูมิบัณฑิต หัตถนิรันดร์ (2547) “ความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญา (IQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) และเชาวน์ปัญญา ด้านคุณธรรมจริยธรรม (MQ) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผล การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- มนต์ชยา (2548) “6Q ความฉลาดที่อยากให้คุณมี” *นิตยสารรักลูก* 22,264 (มกราคม): 58
- มันชรา ธรรมบุศย์ (2551) AQ กับความสำเร็จของชีวิต สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 จาก <http://www.edu.chandra.ac.th/teacherAll/mdra/data/daversity.doc>
- เมธาวดี สังขมาณ (2548) “ตัวแปรคัดสรรที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2547” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วรภรณ์ รักวิชัย (2540) *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร แสงศิลป์การพิมพ์
- วรินทร์ (2548) *แผนที่ชีวิต เข้มทิศแห่งชัยชนะ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์พฤษภา
- วันเพ็ญ ยอดคง (2550) “ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดเฉพาะวิชาชีพพยาบาล เชาวน์อารมณ์ ความสามารถในการเผชิญอุปสรรค จริยธรรมในวิชาชีพพยาบาล กับความสามารถในการแก้ปัญหา” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วัลภา สบายยิ่ง (2547) “บทบาทครอบครัวกับการอบรมเลี้ยงดู” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยาครอบครัว และครอบครัวศึกษา* หน้าที่ 6 หน้า 78 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- วิทยากร เชียงกุล (2551) *จิตวิทยา ความฉลาด และความคิดสร้างสรรค์* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สายธาร
- วิทยา นาควัชระ (2544) *วิธีเลี้ยงลูกให้เก่งดี มีสุข IQ EQ MQ AQ* กรุงเทพมหานคร GOODBOOK
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542) *เชาวน์อารมณ์ (EQ) ดัชนีวัดความสุข และความสำเร็จของชีวิต* กรุงเทพมหานคร เอ็กซ์เปอร์เน็ท
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และ ปราณีย์ สุทธิสุคนธ์ (2550) “การอบรมเลี้ยงดูเด็ก” *วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา* 5,1 (มกราคม) :105-114

- ศิริวรรณ พจนอารี (2551) “การศึกษาเปรียบเทียบเยาวชนอารมณ์ ความสามารถในการเผชิญปัญหา
 ฟื้นฝ่าอุปสรรคและเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
 วิชาชีพโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ศรีประภา ชัยสินธพ (2552) สภาพจิตใจของเด็ก ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ สารสังเขปออนไลน์
 ค้นคืนวันที่ 21 สิงหาคม 2552 จาก <http://www.ramamental.com/old3.html>
- ศุกกิจ รุ่งโรจน์ อารียา บุญนิมิตร และ นัสรา หงส์ร่อน (2551) *พลังชีวิต* กรุงเทพมหานคร
 ซีเอ็ดดูเคชั่น
- สม สุจิรา (2551) *เดอะท็อปซีเคร็ต* พิมพ์ครั้งที่ 41 กรุงเทพมหานคร อมรินทร์พริ้นติ้ง
 แอนด์พับลิชชิ่ง
- สมเดช สิทธิพงศ์พิทยา (2549) “ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง” ใน *เอกสารการสอน
 ชุดวิชา สถิติและการวิจัยทางสังคมศาสตร์* หน่วยที่ 6 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- สมโภชน์ เข็มสุภานิต (2536) *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* กรุงเทพมหานคร
 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สลักจิต บุญยะรังสรรค์ (2544) “การเลือกวิธีแก้ปัญหามาในสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่มีระดับ
 ความเกี่ยวข้องกับทางอารมณ์แตกต่างกันของผู้ใหญ่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
 มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุจิตรา หังสพฤกษ์ (2549) “สถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของข้อมูล” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา
 สถิติและการวิจัยทางสังคมศาสตร์* หน่วยที่ 12 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุนทร โคตรบรรเทา (2541) *รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*
 กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- สุป็น ราสุวรรณ (2540) “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนกับ
 ความพึงพอใจของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์
 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงบริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สิรินาถ มั่นศิลป์ (2548) “ความรู้ทางโภชนาการของผู้ปกครองและภาวะโภชนาการของเด็กระดับ
 อนุบาล” การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- อริษา ฤทธิบาล (2548) “การพัฒนาแบบวัดความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) สำหรับวัยรุ่นในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อิชญา คำนั่งวุฒิ (2547) “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน โรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร” การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อเล็กซานเดรีย, แชรี่ ฮีคิว บวก ไอคิว เท่ากับ ชีวิตนี้ไม่ว่าจะมีดีแค่ไหนก็แค่ EQ+IQ = Best Brain Management for Successful Life โดย อนันตชัย ศรีโคตร (2549) กรุงเทพมหานคร โพลทอง มาสเตอร์ปริ้นท์
- อุษณีย์ อนุรุทธวงศ์ (โพธิสุข) (2545) *ฝึกเด็กให้เป็นนักคิด* กรุงเทพมหานคร มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์
- _____ . (2545) *สำรวจแววเด็ก* กรุงเทพมหานคร มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์
- Williams, Mark W (2003) “The Relationship Between Principal Response to Adversity and Student Achievement” Retrieved December 25, 2008, from http://www.peaklearning.com/grp_research.html
- Lin, Chao-Ming (2003) “Adversity response profile of Eastern and Western university leaders” Retrieve December 28 , 2008, from <http://www.usd.edu/edad/dissbright.cfm>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

นายสมศักดิ์ จำอ่อน	ศึกษานิเทศก์ 9 อดีตหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ เขต 7,8
นางสมพร จำอ่อน	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักบริหารยุทธศาสตร์ และบูรณาการการศึกษาที่ 2
นายมนู วัฒนไพบูลย์	ผู้อำนวยการศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. จันทบุรี
นายพิชญพร รุโจปการ	นักวิชาการศึกษา 7 หัวหน้างานส่งเสริมและบริการการศึกษา ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. จันทบุรี
นางสาวกิตติยา ย่งชะ	พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ศธ.0522.21/821

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

18 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน อนุบาลบุญสม

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ
2. ตัวอย่างแบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ของผู้ปกครองเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้ปกครองของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 60 คน โดยขอความร่วมมือผู้ปกครองตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าวตามรายละเอียดในเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา ที่ทางโรงเรียนพิจารณาเห็นเหมาะสม และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วศินา จันทศิริ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วศินา จันทศิริ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ.0522.21/821

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

18 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนลาซาล (มารดาพิทักษ์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ
2. ตัวอย่างแบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ของผู้ปกครองเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้ปกครองของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 30 คน โดยขอความร่วมมือผู้ปกครองตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าวตามรายละเอียดในเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา ที่ทางโรงเรียนพิจารณาเห็นเหมาะสม และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วศินา จันทศิริ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วศินา จันทศิริ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ.0522.21/821

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

18 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ
2. ตัวอย่างแบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ของผู้ปกครองเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 35 คน โดยขอความร่วมมือผู้ปกครองตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าวตามรายละเอียดในเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา ที่ทางโรงเรียนพิจารณาเห็นเหมาะสม และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วศินา จันทศิริ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วศินา จันทศิริ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ.0522.21/821

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

18 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ
2. ตัวอย่างแบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ของผู้ปกครองเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้ปกครองของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 90 คน โดยขอความร่วมมือผู้ปกครองตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าวตามรายละเอียดในเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา ที่ทางโรงเรียนพิจารณาเห็นเหมาะสม และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วศินา จันทศิริ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วศินา จันทศิริ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ.0522.21/821

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

18 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ
2. ตัวอย่างแบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ของผู้ปกครองเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 90 คน โดยขอความร่วมมือผู้ปกครองตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าวตามรายละเอียดในเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา ที่ทางโรงเรียนพิจารณาเห็นเหมาะสม และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วศินา จันทศิริ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วศินา จันทศิริ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ.0522.21/821

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

18 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดังแจ้ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ
2. ตัวอย่างแบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคกับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ของผู้ปกครองเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากผู้ปกครองของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 30 คน โดยขอความร่วมมือผู้ปกครองตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยดังกล่าวตามรายละเอียดในเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา ที่ทางโรงเรียนพิจารณาเห็นเหมาะสม และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วศิณา จันทศิริ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วศิณา จันทศิริ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค กับ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ปีที่ 3 โรงเรียนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของผู้ปกครอง จำนวน 26 ข้อ

ตอนที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของผู้ปกครอง จำนวน 20 ข้อ

เรียน ผู้ปกครองทุกท่าน

ดิฉัน นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอกพัฒนาคอร์ปคร้วและสังคม ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้วิเคราะห์ทางวิชาการไม่ส่งผลเสียต่อท่าน และบุตรของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถาม ทุกข้อ ทุกตอน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความ ตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

20 - 30 ปี 31 - 40 ปี
 41 - 50 ปี 51 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิกการศึกษา

ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) มัธยมศึกษา

ตอนปลาย (ม.6)/ปวช.

ปวท. ปวส. อนุปริญญา
ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. อาชีพ

รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกร
 ค้าขายรายย่อย ธุรกิจ พนักงานบริษัท/

รับจ้างรายเดือน

รับจ้างทั่วไป อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. จำนวนพี่น้องของนักเรียนอนุบาล ปีที่ 3 ของท่าน (รวมตัวนักเรียน)

1 คน (ลูกคนเดียว) 2 คน 3 คน 4 คนขึ้นไป

6. ท่านเกี่ยวข้องเป็นอะไรกับนักเรียนอนุบาล ปีที่ 3

บิดา มารดา ญาติพี่น้อง อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

คำอธิบาย 5 = จริงมากที่สุด 4 = ค่อนข้างจริง 3 = ปานกลาง 2 = ไม่ค่อยจริง

1 = ไม่จริงมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการแสดงพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านความสามารถในการควบคุม</u>					
1	เมื่อต้องพบกับความสูญเสียข้าพเจ้าสามารถทำใจยอมรับได้ทุกครั้ง
2	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกกังวลเมื่อต้องเปลี่ยนแปลงอะไรใหม่ ๆ
3	เมื่อรู้สึกหงุดหงิด ข้าพเจ้าพยายามระงับความรู้สึกนั้น
4	หากมีเหตุให้ต้องออกจากงาน ข้าพเจ้าพร้อมที่จะหางานใหม่
5	เมื่อรู้ว่าทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้าจะหาวิธีการแก้ไข
6	เมื่อคนในครอบครัวทะเลาะกัน ข้าพเจ้าพยายามหาวิธีปรับความเข้าใจ
	<u>ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ</u>					
7	เมื่อถูกผู้อื่นปฏิเสธ ไม่ให้ร่วมงานด้วย ข้าพเจ้าพิจารณาตนเองว่าเป็นเพราะเหตุใด
8	เมื่อไม่ได้รับความไว้วางใจให้ทำงานสำคัญ ข้าพเจ้าจะหาข้อบกพร่องของตนเอง
9	เมื่อผลงานที่ข้าพเจ้าทำ ไม่ได้รับการยอมรับ ข้าพเจ้าจะหาสาเหตุ
10	แม้ว่าข้าพเจ้าไม่ได้รับการพิจารณาปรับเพิ่มเงินเดือน ข้าพเจ้าจะตั้งใจทำงานให้มากขึ้น
11	เมื่องานที่ทำให้เกิดผิดพลาด ข้าพเจ้ายอมรับและหาทางแก้ไขทันที
12	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะรับฟังคำแนะนำ และนำมาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

ข้อ	ข้อความ	ระดับการแสดงผลพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านผลกระทบที่จะมาถึง</u>					
13	เมื่อมีปัญหาขัดแย้งในที่ทำงาน ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงที่จะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
14	ข้าพเจ้าจะรีบไปหาหมอ เมื่อพบว่าตนเองป่วย
15	เมื่อเกิดการทะเลาะกันระหว่างคนในครอบครัว ข้าพเจ้าจะห้ามปราม
16	เมื่อเพื่อนร่วมงานเกิดความเข้าใจผิด ข้าพเจ้าพยายามปรับความเข้าใจ
17	ถ้ามีหลายปัญหา รุมเร้า ข้าพเจ้าค่อย ๆ แก้ไขทีละปัญหา
18	ข้าพเจ้าจะหาวิธีผ่อนคลาย เมื่อเกิดความเครียด
	<u>ด้านความอดทน</u>					
19	เมื่อเกิดการโต้เถียง ข้าพเจ้าพยายามไม่ได้ตอบโดยใช้อารมณ์
20	เมื่อถูกตำหนิอย่างรุนแรง ข้าพเจ้ารับฟัง โดยไม่แสดงท่าทีไม่พอใจ
21	ข้าพเจ้าจะอดทนและความพยายามอย่างเต็มที่ เมื่อต้องทำงานที่ยาก
22	หากงานที่ทำไม่ได้รับการยอมรับ ข้าพเจ้าก็จะพยายามทำต่อไป ให้ดีกว่าเดิม
23	เมื่อเกิดความล้มเหลว ข้าพเจ้าจะเริ่มใหม่จนกว่าจะประสบความสำเร็จ
24	ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่น
25	เมื่อต้องทำงานหนักมากกว่าคนอื่น ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ช่วยเพิ่มประสบการณ์
26	ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาทุกปัญหามีทางออกเสมอ

ตอนที่ 3 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

คำอธิบาย 5 = จริงมากที่สุด 4 = ค่อนข้างจริง 3 = ปานกลาง 2 = ไม่ค่อยจริง
1 = ไม่จริงมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	ท่านอธิบายชี้แจงถึงเหตุผลก่อนลงโทษลูกทุกครั้ง
2	เมื่อลูกทำผิดท่านให้โอกาสลูกชี้แจงเหตุผลที่ต้องทำเช่นนั้น
3	เมื่อท่านไม่สามารถทำตามความต้องการของลูกได้ ท่านจะอธิบายเหตุผลว่าเป็นเพราะอะไร
4	เมื่อลูกทำของมีค่าเสียหาย ท่านลงโทษลูกโดยไม่ใช้อารมณ์
5	ท่านเปิดโอกาสให้ลูกแสดงความคิดเห็นได้ในบางเรื่องที่เหมาะสม
6	ท่านยอมรับฟังความคิดเห็น เมื่อลูกทำสิ่งที่ไม่ตรงกับความคิดของท่าน
7	ท่านแบ่งงานบ้านให้ลูก ๆ ทุกคนทำ ตามความสามารถ
8	เมื่อลูก ๆ ทะเลาะกันท่านดำเนินหรือลงโทษลูกโดยไม่ลำเอียง
9	ท่านให้อิสระลูกในการตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมที่ดีที่เขาสนใจ
10	ท่านอนุญาตให้ลูกชมรายการการ์ตูน หรือ เล่นเกม ได้เป็นบางครั้ง
11	เมื่อลูกทำคะแนนสอบไม่ดี ท่านจะให้กำลังใจ
12	เมื่อลูกไม่อยากไปโรงเรียนท่านจะบอก ข้อดีของการไปโรงเรียน
13	ท่านยินดีที่รับฟังหรือให้คำปรึกษาลูก ตลอดเวลา
14	เมื่อลูกทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม ท่านให้คำแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง
15	ท่านให้รางวัลตอบแทน เมื่อลูกตั้งใจเรียนและประพฤติดี
16	ท่านชมเชยลูกเสมอ เมื่อลูกแสดงความสามารถในทางที่ดี
17	ท่านส่งเสริมให้ลูกทำกิจกรรมที่เหมาะสม ตามความสนใจของเขา
18	ท่านมักจะพาลูกไปเที่ยวในวันหยุด หรือทำกิจกรรมร่วมกัน
19	ท่านสนับสนุนให้ลูกแสดงความสามารถอย่างเต็มที่
20	ท่านมักจะเล่านิทานที่มีคติสอนใจให้ลูกฟัง

.....ขอขอบคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม.....

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.875	26

Item-Total Statistics				
ADVERSITY QUOTIENT	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
AQ1	105.30	100.700	.331	.875
AQ2	105.50	97.707	.476	.870
AQ3	105.30	99.390	.433	.871
AQ4	104.77	100.323	.421	.871
AQ5	104.63	100.861	.505	.869
AQ6	104.73	102.754	.276	.876
AQ7	104.77	101.426	.401	.872
AQ8	104.77	99.151	.377	.874
AQ9	104.60	99.766	.687	.866
AQ10	104.90	105.403	.190	.876
AQ11	104.43	101.909	.495	.870
AQ12	104.57	102.047	.446	.871
AQ13	104.80	102.028	.398	.872
AQ14	105.03	101.275	.271	.878
AQ15	104.73	100.754	.412	.872
AQ16	104.77	98.737	.467	.870
AQ17	104.70	97.045	.600	.866
AQ18	104.63	98.585	.587	.867
AQ19	105.00	98.828	.460	.870
AQ20	105.43	100.461	.483	.870
AQ21	104.67	99.126	.641	.866
AQ22	104.63	102.792	.496	.870
AQ23	104.60	101.007	.531	.869
AQ24	104.20	105.269	.296	.874
AQ25	104.47	99.844	.736	.866
AQ26	104.23	106.047	.252	.875

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.911	20

Item-Total Statistics				
AUTHORITATIVE TYPE	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
AT1	83.813	67.125	.609	.905
AT2	83.938	65.093	.630	.905
AT3	83.563	68.964	.490	.908
AT4	84.313	67.706	.376	.913
AT5	83.594	67.281	.661	.904
AT6	83.844	65.555	.631	.905
AT7	83.969	66.031	.539	.907
AT8	83.813	67.448	.402	.912
AT9	83.594	67.217	.612	.905
AT10	83.625	67.339	.656	.904
AT11	83.563	66.835	.649	.904
AT12	83.406	67.281	.635	.905
AT13	83.375	67.855	.730	.904
AT14	83.375	68.758	.621	.906
AT15	83.625	67.661	.570	.906
AT16	83.375	69.210	.503	.908
AT17	83.469	67.805	.621	.905
AT18	83.969	67.515	.513	.908
AT19	83.469	66.967	.788	.902
AT20	84.094	69.765	.298	.914

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.910	46

Item-Total Statistics				
The overall confidence interval	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
AQ1	194.23	228.668	.293	.910
AQ2	194.43	223.771	.449	.908
AQ3	194.23	230.116	.269	.910
AQ4	193.70	228.562	.354	.909
AQ5	193.57	231.220	.330	.909
AQ6	193.67	232.023	.220	.911
AQ7	193.70	229.114	.373	.908
AQ8	193.70	225.803	.360	.909
AQ9	193.53	227.223	.607	.906
AQ10	193.83	235.454	.138	.911
AQ11	193.37	232.309	.321	.909
AQ12	193.50	228.879	.466	.907
AQ13	193.73	229.375	.394	.908
AQ14	193.97	227.068	.315	.910
AQ15	193.67	226.989	.430	.908
AQ16	193.70	222.769	.528	.906
AQ17	193.63	220.171	.663	.905
AQ18	193.57	221.702	.691	.905
AQ19	193.93	225.995	.411	.908
AQ20	194.37	229.551	.370	.908
AQ21	193.60	223.490	.708	.905
AQ22	193.57	231.426	.428	.908
AQ23	193.53	226.671	.583	.906
AQ24	193.13	233.706	.317	.909
AQ25	193.40	225.352	.767	.905

Item-Total Statistics				
The overall confidence interval	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
AQ26	193.17	233.799	.353	.909
AT1	193.57	227.220	.562	.907
AT2	193.73	225.306	.513	.907
AT3	193.33	234.713	.219	.910
AT4	194.10	225.955	.414	.908
AT5	193.37	233.482	.289	.909
AT6	193.63	224.378	.589	.906
AT7	193.73	228.409	.366	.909
AT8	193.57	228.944	.325	.909
AT9	193.37	231.068	.386	.908
AT10	193.40	230.386	.468	.908
AT11	193.33	230.299	.429	.908
AT12	193.17	232.006	.366	.908
AT13	193.13	233.154	.420	.908
AT14	193.10	234.507	.335	.909
AT15	193.37	230.861	.397	.908
AT16	193.10	235.679	.198	.910
AT17	193.20	231.062	.461	.908
AT18	193.73	225.857	.554	.906
AT19	193.23	229.633	.619	.907
AT20	193.90	231.610	.276	.910

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางอุมาภรณ์ อ่อนลมัย
วัน เดือน ปีเกิด	20 พฤษภาคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
ประวัติการศึกษา	บธ.บ. (การตลาด) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี 2536 คบ. (จิตวิทยาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 2537
สถานที่ทำงาน	ศูนย์วิจัยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จันทบุรี
ตำแหน่ง	นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ระดับ 6